

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém-utca 1. — Telefon: 159-590, 159-490
A szerkesztésért és a kiadásért a vezérigazgató felel

MTI BELFÖLDI HIREK

B 1. kiadás 1953. szeptember 15. 6 óra -- perc

IGY SEGITI Bányavillamosági IPARUNK A SZÉN-BÁNYÁSZAT MUNKAVEDELMÉNEK TOVÁBBI JAVÍTÁSÁT

i SL/He/PE Kj Mr

Az első bányavillamosági üzem, a Különleges Gyújtóberendezéseket Gyártó Ktsz az elmúlt évben alakult meg. A kormány-programm nyomán a ktsz dolgozói még jobb kutatómunkával, kiváló minőségi gyártmányaikkal könnyítik bányáink nehéz munkáját, javítják munkakörülményeiket, teszik biztonságosabbá a bányamunkát.

A ktsz dolgozói még ebben az évben nagy számban adnak szénbányáinknak villamos fejlámpákat. A fejlámpák nagy előnye, hogy a bányász mindkét keze szabaddá válik, a fejlámpa fénye viszonylag egy helyre koncentrálódik, sulya kisebb, mint más lámpáké. Hamarosan megkezdik a fényár-lámpák - reflektorok - gyártását is. Ezek különösen a frontfejtések világítását javítják.

Szovjet példa alapján foglalkozik a ktsz gázkisüléssel fénycsövek bányászati alkalmazásával is. Különösen érdekes a fénycsöves kézilámpák készítése. Ezek bevezetésével az általános bányászati világítást legalább kétszeresére javíthatják.

Szénbányáink egy része sujtóléges. A sujtóléget egy bizonyos, nagyobb energiával rendelkező villamosszikra vagy hőképződés felrobbanthatja. Ezért az ilyen üzemekben csak sujtólégbiztos villamosberendezéseket szabad alkalmazni. Ezen a téren azonban nagy hiány mutatkozott.

A ktsz komoly kutatómunkát végzett több és jobb minőségű sujtólégbiztos lámpa előállítására. Szovjet tapasztalat alapján megkezdték a kutatómunkát az ugynevezett belső biztonságu sujtólégbiztos berendezések gyártására. Ezek a berendezések azáltal válnak sujtólégbiztosakká, hogy csekély elektromos áram szükséges hozzá, amely a sujtóléget még szikraképződés esetében sem robbantja fel.

Nagy feladat a bányák villamoshálózatának helyes karbantartása és a fokozott érintésvédelem. Különösen a vezetékek összekötési helyein nagy a kisülési veszély. Ezért rövidesen bevezetik a vezetékek összekötésére szolgáló sujtólégbiztos vezetékcsatlók alkalmazását. Így a vezetékek összekötési helyein az áramütések veszélye gyakorlatilag teljesen megszűnik. Az érintésvédelem tökéletesítésére olyan műszereket alkalmaznak, amelyek önműködően jeleznek, ha a villamos hálózat mentén hiba mutatkozik. A műszerek automatikusan kikapcsolják a hálózatot, ha a hiba életveszélyessé válik.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIRDEK

B 2. kiadás

1953. szeptember 15.

6 óra 05 perc

/Igy segíti bányavillamosági. . . folyt./ i SL/He/PE Kj Mr

A bányavillamoság legújabb ága a robbantógépészet. Itt is az a legfontosabb, hogy a legnagyobb biztonsággal végrehessék el bányászunk a robbantást. Szovjet példa alapján kidolgozták az automatikus kondenz toros robbantógépet. A robbantást végző bányászok legveszélyesebb ellensége az úgynevezett "élvmaradás", vagyis az az eset, amikor a robbanóanyag egy része nem robban fel és később fenyeget robbanással. A kondenztoros robbantógép szerkezete úgy van felépítve, hogy ezt a jelentős baleseti forrást csaknem teljesen megszünteti. A nillszekundos kondenztoros robbantógépet is megtervezték a kisipari termelőszövetkezet dolgozói és így azokon a helyeken is rövidesen bevezethetik a mállszekundos robbantást, ahol sujtólég miatt eddig nem alkalmazhatták ezt a módszert. Az újfajta gép első darabjait hamarosan megkapják szénbányáink. /MTI/

ÖSSZEL SZÁZHUSZ HEKTÁR TERÜLETET ERDŐSÍTENEK BUDAPESTEN

i Szo/Sze /B/PE Ká Mr

A háboru pusztításai következtében igen sok fa pusztult el és többszáz hektár kopár terület maradt Budapesten. A kopár területeket éveken át még jobban gondokretette a vihar és az eső valószínűságos árkokat mosott ki a hegy oldalán. A táptalaj lassan a hegyek alján gyült össze.

A budapesti Állami Erdőgazdaság megalakulásától kezdve igyekszik eltüntetni a mult örökségét. Eyról-évre újabb területeken erdositenek. Budapesten az utóbbi hét év alatt hatszáz hektár területen telepítettek új erdőt és negyven hektár kopár területen ültettek facsemetéket. Az erdosítés úteme ma már több mint tizszerese a felszabadulás előttinek.

Összel a fővárosban újabb 120 hektáron erdositenek, ahová 1.3 millió csemetét, legnagyobbbrészt tölgy-, akác-, juhar- és nyárfát ültetnek. Ezenkívül kísérletképpen négy mázsa hárs- és juharfamatot vetnek el. Az erdosítést október elején kezdik meg. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 3. kiadás 1953. szeptember 15.

6 óra 10 perc

FORDÍTÁSNAK NAGYOBB GONDOT A MINŐSÉGI MUNKÁRA AZ ACÉLÖNTŐ ÉS CSÓGYÁR EGYES DOLGOZÓI

i G8/PE KJ M

Az Acélöntő és Csőgyár acélöntői megfogadták, hogy harmadik negyedévi tervüket 5 százalékkal túlteljesítik. A vállalás teljesítése érdekében a műszakiak megjelölték az egyes részlegek feladatait. A minőségi ellenőrök például kötelesek a formaszekrényeket összerakás előtt megvizsgálni. Zseblámpát is kaptak, hogy könnyebben végezhessek el az ellenőrzést. A művezetők is nagyobb figyelemmel dolgoznak. Mikor új munkát adnak ki a dolgozóknak, megbeszélnek velük, hogy miként készítsék el azokat. Jelen vannak a formaszekrények összerakásánál és a minták leöntésénél is.

Az intézkedések nyomán jelentős eredmények születtek. Az acélöntők júliusban, augusztusban és szeptember első harmadában egyaránt 105 százalékra teljesítették előirányzatukat. A második negyedévi 5.8 százalékról 5.6-re csökkent a hibás öntvények aránya. Az acélöntők azonban nincsenek megelégedve ezzel az eredménnyel. Ugy számították, hogy a műszakiak segítségével 5 százalék alá szorítják a hibás öntvények arányát. Hogy ez nem így történt, annak néhány lelkiismeretlen dolgozó az oka.

Sólyom Ferenc és Farkas Károly formázók négy év óta dolgoznak a szakmában. Ez idő alatt szépen fejlődtek, 140-150 százalék körül teljesítik normájukat. Selejtkárt azonban igen magas. Sólyom Ferenc júliusban például 80.83 forint selejtkárt fizetett. Augusztus második harmadában 14.1, az utolsó tíz napban pedig 13.7 százalékos selejttel dolgozott. Farkas Károly eredményei sem jobbak.

Mártha Károly formázó, aki májusban lett szakmunkás, nagy figyelmet fordít arra, hogy magas termelési százalékot érjen el, de igen sok selejttel gyárt. Augusztusban például több mint 70 forint selejtkárt kellett fizetnie. R

Ezek a dolgozók kárt okoznak maguknak, mert a saját hibájukból keletkezett selejtkárt meg kell téríteniük, gátolják a műhely kollektíváját felajánlásának teljesítésében. Vegyenek példát Balázs József sztáhanovista öntőről és Szántai András sztáhanovista ifjúságőről, akik 180-200 százalékos tervteljesítés mellett 2-3 százalék selejttel dolgoznak. Végezzék nagyobb figyelemmel munkájukat, dolgozzanak körültekintőbben, tartsák be a műszaki utasításait. /MTI/

- - - - -

MTI BELFÖLDI HIREK

B 4. kiadás

1953. szeptember 15.

6 óra 15 perc

MUNKÁBAN AZ OPERAHÁZ DISZLETFFESTŐ MÜTERMÉ

i Tom/Tr/PE Mi Mr

Az Operaház diszletfestő műtermében nyáron is akadt munka. A bukaresti Világifjúsági Találkozón bemutatott balettelőadások diszleteit az Operaháznál kisebb színpad méreteire, soronkívül kellett elkészíteniök a műterem művészeinek. Ezenkívül a szabadtéri előadások számára gondoskodtak diszletekről.

Szeptember első napjaiban megkezdtek az új évad munkáit is. Nyolc neves festőművész és két szobrászművész dolgozik, varrónők, kasirozónők szorgoskodnak, a műszaki segéd személyzet készíti a festéket, keveri a színeket. Az Operaház diszletfestő műtermében minden óriási méretű: a rendes kép-méreték negyvenszerese. A műterem hatalmas padlóját az új évadban felújításra kerülő "Tosca" templomi diszletei borítják most be. Amíg ez az egy diszlet elkészül, a festőművészek öt-hat kilométernyi utat gyalogolnak.

Most festik hófehérre az Operaház színpadának új 46 x 16 méteres "horizontját", amely az egész színpadot körben beborítja majd. Az óriási vászon két teniszpálya nagyságú területére öt mázsa festéket kennek fel. A festésnél újítást is alkalmaznak. Az eddig használt olajon és enyven felül glicerint és tejet is kevernek a festékbe, hogy a vászon ne törjön, a festés tartósabb legyen. A "horizont" egyik már elkészült felét harminc műszaki dolgozó göngyöltette hengerbe a nagyszínpad padlóján, hogy kiterithessék, s folytathassák a munkát a másik felén is. /MTI/

HAVONTA TÖBB MINT HARMINCEZER NAGYRÉSZEZT ÉPÍTŐIPARI DOLGOZÓ LÁTOGATJA A "BÓZSA FERENC" KULTURÓTHON SZORAKOZTATÓ ELŐADÁSAIT

i Sr/tot/PE Mi Mr

Az Építő "Bózsa Ferenc" kulturothonában - a Dózsa György-uton - három évvel ezelőtt nehezen indult a kulturmunka. Bizony előfordult, hogy valósággal csalogatni kellett a dolgozókat egy-egy előadáshoz. 1950 őszétől azonban megváltozott a helyzet. Népi együttesük száztágu vegyes énekkara, táncsoportja, színjátszói, fuvós- és népi zenekara gyakori és lelkiismeretes próbákat tartott. Műsorpolitikájukat, mely addig kizárólag műkedvelők előadásából állt, úgy módosították, hogy neves fővárosi művészeket is felléptettek. A rákövetkező évben havonta két előadást rendeztek, - még nem ki-mondottan telt házak előtt.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 5. kiadás

1953. szeptember 15.

6 óra 20 perc

/Havonta több mint harmincezer. . . folyt./ i Sr/tot/PE Mi Mr

1952-ben a havi előadások száma már elérte a hat-nyolcat, összesen mintegy hét-nyolcezer nézővel: ösztől pedig havonta 14, sőt 18 előadást tartottak, - zsúfolt nézőtérrel. Ez évben csak a nagy rendezvényeket számítva 21 előadást tartanak havonta több mint harmincezer - nagyrészt építőipari - dolgozó szórakoztatására.

A kulturotthon munkája nem merül ki a rendezvényekben. Tizenegy kör - sakk, foto, képzőművész, gyermekbalett, stb. - nagy fejlődési lehetőséget nyújt az építőipari dolgozóknak. A "Móricz Zsigmond" irodalmi kör szokásos évenkénti irodalmi pályázatán az idén 66 szerző 250 pályaművel vett részt. Az Otthon kulturmunkásai - a főváros 16, az építőiparhoz tartozó kulturotthonában, valamint kétszáz üzemi színjátszó tánc, ének és zene-csoportnál - oktató-nevelő munkát is végeznek. A legkiválóbb kulturesoportok a "Rózsa Ferenc" kulturotthonban rendszeresen szerepelnek. Az Otthon egész évben szünet nélkül "működik". Az opera, operett és prózai darabokon kívül havonta ismeretterjesztő előadásokat tartanak, valamint esztrád-műsorokat adnak. /MTI/

ÚJ MŰSORSZÁMOK A FŐVÁROSI SZÓRAKOZÓHELYEKEN

i Tom/tot/PE Mi M

A Budapesti Műsoriroda mintegy kétszáz vendéglátóipari üzem számára gondoskodik mindig új, változatos és színvonalas műsorról. Szeptember első napjaiban a Béke-szálló kupolatermében mutatták be Kóváry György, Csanak Béla és Rimóczy Viola "Vidéki fiú Pesten" című zenés játékát.

A közeli napokban a következő új műsorokat mutatják be. A "Budapest"-ben Szénes Iván és Lőrinczy Pál "Ujjá a ligetben" című századvégi revüjét, a "Budavár"-ban Vajko és Pogány László "Nem az én asztalom" című keretjátékát, az "Emké"-ben új zenés, énekes szórakoztató műsort adnak László Dezső rendezésében. Közreműködnek: Tapolczay Gyula, a Nemzeti Színház tagja, Hlatky László, a Néphadsereg Színházának művésze, Herczeg Jenő, Dékány László, a Vidám Színpad tagjai, valamint a műsoros szórakozóhelyek már ismert színészei közül Rácz Vali, Ács Marietta, Galambos Erzsébet, Farkas Vera és Kardos Magda. /MTI/

B 6. kiadás

1953. szeptember 15.

6 óra 25 perc

MEGJELENT VANDA VASZILJEVSZKÁJA SZTÁLIN-DIJAS REGÉNYE, AZ
"ÉGNEK A FOLYÓK"

k ÁKV PE Mi Mr

Az Új Magyar Könyvkiadónál most jelent meg Vanda Vasziljevszkája Sztálin-díjjal kitüntetett "Égnek a folyók" című regénye, az "Ének a vizek felett" című könyv folytatása. Ez a kötet azoknak a lengyeleknek az életét mutatja be, akik a második világháború idején a Szovjetunióban találtak menedéket. Sokféle embert, jellemet, sorsot ábrázol mesteri realitással. Megdöbbentő képet fest a német fasiszták kegyetlenkedéseiről. A regény egyik legszebb része a Varsó felszabadítására induló szovjet és lengyel katonák roham előtti készülődéseinek leírása.

Megjelent Kravcsenko "Az új legyőzi a régit" című regénye is, amely egy cukorkombinát életéről szól. A mérnök, a párttitkár és a gyár munkásai kiharcolják, hogy új termelési módszereket vezessenek be az üzemben.

Podjacsev "Gyötrődés és más elbeszélések" című kötete izelítőt ad az eddig nálunk kevésbé ismert nagy orosz író írásművészetéről, akit Gorkij "a nép igazságos és rettenthetetlen barátjának" nevezett. /MTI/

- - - -

EBBEN AZ ÉVBEN ELKÉSZÜL A TELEVIZIÓS VEVŐKÉSZÜLÉK ELSŐ GYÁRTÁSI
MINTAPÉLDÁNYA

i Kz/SZE/PE KJ M

Az árleszállítás nyomán megnövekedett a forgalom a rádiószaküzletekben is. Dolgozóink megtakarított pénzükből most előbb juthatnak rádióhoz, hisz a készülékek ára is olcsóbb lett. Ez fokozott feladatokat ró az Orion Rádiógyárra. Ezért a dolgozók igényeit még jobban kielégítő, az eddiginél is tetszetősebb kivitelű készülékeket akarnak gyártani. Elhatározták, hogy ezentul még inkább kikérik a dolgozók véleményét egy-egy új típusról. Amikor elkészül egy készülék mintapéldánya, próbára átadják azt egy-egy sztahanovistának, vagy szakembernek és az ő véleményük alapján módosítanak a konstrukción. A szériagyártást csak ezután kezdik meg.

A dolgozók kívánságára máris érdekes ujitást vezettek be. A barnára fényezett fadobozok helyett ezentul többféle színben és kivitelben készítenek el a rádiók szekrényeit, hogy azok jól illeszkedjenek a lakások butorzatához. Meglepetést készítenek azoknak is, akik a távolbalátó hazai bevezetését várják. Még ebben az évben elkészül a gyárban a televíziós vevőkészülék első gyártási

mintapéldánya; hogy a közeljövőben már sorozatban gyárthassák a szovjet dokumentáció alapján készülő távolbalátó készülékeket.

/MTI/

- - - -

Kp

B 6. kiadás

1953. szeptember 15.

6 óra 25 perc

MEGJELENT VANDA VASZILJEVSZKÁJA SZTÁLIN-DIJAS REGÉNYE, AZ
"ÉGNEK A FOLYOK"

k ÁKV PE Mi Mr

Az Új Magyar Könyvkiadónál most jelent meg Vanda Vasziljevszkaja Sztálin-díjjal kitüntetett "Égnek a folyók" című regénye, az "Ének a vizek felett" című könyv folytatása. Ez a kötet azoknak a lengyeleknek az életét mutatja be, akik a második világháború idején a Szovjetunióban találtak menedéket. Sokféle embert, jellemet, sorsot ábrázol mesteri realitással. Megdöbbentő képet fest a német fasiszták kegyetlenkedéseiről. A regény egyik legszebb része a Varsó felszabadítására induló szovjet és lengyel katonák roham előtti készülődéseinek leírása.

Megjelent Kravcsenko "Az új legyőzi a régit" című regénye is, amely egy cukorkombinát életéről szól. A mérnök, a párttitkár és a gyár munkásai kiharcolják, hogy új termelési módszereket vezessenek be az üzemben.

Podjacsev "Gyötrődés és más elbeszélések" című kötete izelítőt ad az eddig nálunk kevésbé ismert nagy orosz író irásművészetéről, akit Gorkij "a nép igazságos és rettenthetetlen barátjának" nevezett. /MTI/

EBBEN AZ ÉVBEN ELKÉSZÜL A TELEVIZIÓS VEVŐKÉSZÜLÉK ELSŐ GYÁRTÁSI MINTAPÉLDANYA

i Kz/SZE/PE KJ M

Az árleszállítás nyomán megnövekedett a forgalom a rádiószaküzletekben is. Dolgozóink megtakarított pénzükből most előbb juthatnak rádióhoz, hisz a készülékek ára is olcsóbb lett. Ez fokozott feladatokat ró az Orion Rádiógyárra. Ezért a dolgozók igényeit még jobban kielégítő, az ediginél is tetszetősebb kivitelű készülékeket akarnak gyártani. Elhatározták, hogy ezentul még inkább kikérik a dolgozók véleményét egy-egy új típusról. Amikor elkészül egy készülék mintapéldánya, próbára átadják azt egy-egy sztahanovistának, vagy szakembernek és az ő véleményük alapján módosítanak a konstrukción. A szériagyártást csak ezután kezdik meg.

A dolgozók kívánságára máris érdekes ujitást vezettek be. A barnára fényezett fadobozok helyett ezentul többféle színben és kivitelben készítik el a rádiók szekrényeit, hogy azok jól illeszkedjenek a lakások butorzatához. Meglepetést készítenek azoknak is, akik a távolbalátó hazai bevezetését várják. Még ebben az évben elkészül a gyárban a televíziós vevőkészülék első gyártási

mintapéldánya; hogy a közeljövöben már sorozatban gyárthassák a szovjet dokumentáció alapján készülő távolbalátó készülékeket.
/MTI/

Kp

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 7. kiadás

1953. szeptember 15.

6 óra 30 perc

SZEPTEMBER 15-ÉN KEDDEN TÖBB MINT 700 LAKÁS ÉPÍTÉSÉT KEZDTÉK MEG. A GUBACSI HIDNÁL - A GUBACSI TÉGLAGYÁR DOLGOZÓI MEGFOGADTÁK: MINŐSÉGIEN KIFOGASTALAN TÉGLÁT ADNAK AZ ÉPÍTŐKNEK

i SzB-GO/PE Li Mr

Szeptember 15-én kedden a 23/1 és a 23/2 építőipari vállalat Pesterzsébeten a Gubacsi-hidnál több mint hétszáz lakás építését kezdte meg. Az új lakások a VATI títustervei alapján épülnek. Az új lakóházak megépítése mind az építővállalattól, mind a gubacsi téglagyár dolgozóitól szoros együttműködést követel. Az építők csak akkor tudnak minőségileg kifogástalan, emellett gyors munkát végezni, ha a gubacsi téglagyár dolgozói is jó minőségű téglával, gyors szállítással biztosítják a téglát.

A gubacsi téglagyár kollektívája az elmúlt hónapban jó munkát végzett, 105 százalékra teljesítették a nyerggyártási tervet, 112 százalékra az égetési tervet. Szeptember első dekádjában azonban visszaestek a nyersgyártással, csupán 83 százalékos tervteljesítést értek el, az égetők viszont 117 százalékra emelték teljesítményüket. Most, amikor meghallották, hogy gyáruk mellett több mint hétszáz lakás építését kezdték meg, elhatározták, hogy az építők tervteljesítése, a lakások mielőbbi felépítése érdekében hozzák eddigi elmaradásukat, mert ha a nyersgyártási tervet nem teljesítik, az égetőknek nem lesz mit kiégetni. A szállítás meggyorsítása érdekében tervet dolgoztak ki. Elhatározták, hogy a kemencéktől az építkezéshez sineket fektetnek le, s azon egyenesen a kemencéből szállítják a téglát az építők részére. Ezzel nemcsak gyorsá, hanem olcsóbbá is teszik a szállítást, emellett kevesebb lesz a törött, selejt téglá is. /MTI/

- - - -

BEJÁRÁSOS CSECSEMŐGONDOZÓI ISKOLA INDUL

k BVT & He/PE Mi Mr

A Budapesti Városi Tanács végrehajtóbizottságának XII. kerületi egészségügyi osztálya október elején bejárásos csecsemőgondozónői iskolát indít. Az iskolára való felvétel feltételei a következők: 18-30 éves korhatár, 8, de legkevesebb 6 általános iskolai végzettség, testi és szellemi alkalmasság. Az iskola egy évig tart. Ez idő alatt a hallgatók teljes ellátást és havi 116 forint tanulmányi segélyt kapnak. A felvétel iránti kérést a Városi Tanács vb. XII. egészségügyi osztályára /Otker Ida bölcsődei előadónak/ kell beküldeni. A kérvényhez szükséges mellékletek: önéletrajz, születési anyakönyvi kivonat, iskolai, vagyoni, orvosi bizonyítvány. A jelentkezés határideje szeptember 20. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 8. kiadás

1953. szeptember 15.

6 óra 35 perc

A KOMMUNISTÁK PÉLDAMUTATÓ MUNKÁJA NYOMÁN SZEPTEMBERBEN MÁR TÖBB MINT 143.000 TÉGLÁT ÉGETTEK TERVEN FELÜL A KERÁMIA TÉGLAGYÁR ÉGETŐI

i GO/tot/PE Li M

A Kerámia Téglagyár dolgozói még a harmadik negyedév elején, a többi között vállalták, hogy harmadik negyedévi tervüket 200.000 darab égetett téglával telteljesítik. A versenyben először a II-es és a III-as kemence dolgozói vezettek, de augusztus közepén az I-es kemence kollektívája megszerezte a vezetést és azóta is tartja.

Az I-es kemencénél dolgozik Biczó István kétszeres sztahanovista, az építőanyagipar kiváló dolgozója és Biszega József munkaérdemrendes kétszeres sztahanovista és téglakihordó is. Mindketten nemcsak a gyárban, de országos viszonylatban is élen járnak a termelésben. Teljesítményük állandóan 200 százalék felett van, s jó munkájukkal nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a kemencék dolgozói augusztusban például több téglát égettek terven felül, mint amennyit az egész negyedévre vállaltak. Biczó István és Biszega József szeptemberben még tovább növelték teljesítményüket. Biczó István például szeptember 9-én 2542-es óránkénti teljesítményével új országos kihordási csúcsteljesítményt ért el, s keresete ezen a napon 128 forint 60 fillér volt. Szeptember 14-én Biczó István elhatározta, hogy megdönti saját csúcsteljesítményét. A szél azonban keresztülhuzta számítását, mert olyan port vert fel a kemence belsejében is, hogy alig láttak dolgozni. A nagy por ellenére mégis szép eredménnyel zárta a napot: brigádjával együtt 14.629 téglát hordott ki a napi terven felül, egyénileg pedig 2389-es óránkénti teljesítményt ért el. Keresete ennek megfelelően 124.49 forint volt. Biszega József is csak 3 forinttal kevesebbet. Ez is elősegítette, hogy a gyár kollektívája szeptemberben már több mint 143.000 téglát égetett terven felül.

Biczó István és Biszega József azonban nemcsak a termelésben járnak az élen, de a legjobb pártaktívák és munkamódszer-átadók is. Gyakran elbeszélgetnek a dolgozókkal egyéni problémáikról, tanácsot adnak. A kihordóknak megmagyarázzák és megmutatják, hogyan lehet naponta több mint kétszeres normát teljesíteni. Biczó István jó politikai munkáját mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az elmúlt héten a gyár kommunisztái szervező titkárrá választották. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 9. kiadás

1953. szeptember 15.

6 óra 40 perc

A JÖVŐBEN NAGYOBB GONDOT FORDITANAK A DOLGOZÓK ÁLTALÁNOS ISKOLÁIRA

i Sr/HM/PE Bc M

Az oktatásügyi minisztériumban értekezletet tartottak a megyei tanácsok oktatási osztályvezetői és a dolgozók iskoláinak előadói részére. Jóboru Magda miniszterhelyettes beszámolt a dolgozók iskoláinak helyzetéről.

- A kultúrforradalom sokrétű feladatai sorába tartozik - mondotta többi között - a felnőtt lakosság általános műveltségi színvonalának emelése is. Évről évre növelnünk kell azon felnőtt dolgozók számát, akik pótolják a kapitalista rendszerben elmulasztott általános, illetve középiskolai végzettséget.

A dolgozók általános iskoláiba 1947-48-ban 3900 tanuló iratkozott be. A beiratkozottak száma azóta évről évre rohamosan nő. A miniszterhelyettes ugyancsak megállapította, hogy a beiratkozás tényén túl, nem sokat törődött a minisztérium az évközi lemorzsolódásokkal. Több figyelmet szentelnek a jövőben arra, hogy a dolgozók ne hagyják félbe tanulmányaikat. Nagyobb gondot fordítanak arra is, hogy mind a tanerők, mind a hallgatók kellő módszertani utmutatáshoz jussanak.

- Az elkövetkező időkben a hibák kiküszöbölésére fordítjuk a legnagyobb gondot - hangsúlyozta -: nagyobb körültekintéssel választjuk ki a dolgozók iskoláinak vezetőit, nevelőit. A minisztérium a jövőben fokozatosan speciális tankönyveket, utmutatókat ad a "felnőtt-oktatás" részére.

Rámutatott arra is, hogy egyes üzemek vezetői nem nyújtottak kellő támogatást az esti oktatásban részvevő dolgozóknak. Meg kell értetni ezekkel a vezetőkkel, hogy a kormányprogram szellemében járnak el, ha mindenben segítik a tanulnivágyó dolgozókat.

Németh Gyula előadó, Győr-Sopron megyéből következő példaként említette, hogy a megyében az egyik vállalat tankönyvekkel és tanszerekkel is ellátja iskolába járó alkalmazottait. /MTI/

- - - -

11

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 10. kiadás

1953 szeptember 15 12 óra 10 perc

GYORSABB., BÜROKRACIAMENTES MUNKÁT HATÁROZOTT EL A III. KERÜLETI TANÁCSÜLÉS.

t Im/HM/Hné P

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg hétfőn délután a III. kerületi tanács rendes tanácsülését, amelyen Pesta László, a budapesti városi tanács vb. elnökhelyettese és Koós József, a budapesti városi tanács vb. titkára is megjelent.

Tóbiás Mihályné, kerületi tanácselnök beszámolójában a tanácsi apparátus, elsősorban a végrehajtóbizottság munkáját bírálta. Elmondotta, hogy a tanácson belül nem érvényesült a kollektív vezetés. A tanácsülést, amely a kerületi tanácsnak a legfelsőbb szerve, sohasem tájékoztatták a személyi változásokról. A vezetés sokszor a vb. három függetlenített tagjára és ezen belül is sok esetben csak az elnökre korlátozódott. A kormányprogram óta igyekeztek hibáikat kijavítani, de még mindig számos hiányosság van. Még nem érték el, hogy az osztályvezetők komoly bírálatot gyakoroljanak a vb. felett és a kádermunka sem kielégítő.

Beszámolója további részében elmondotta, hogy a kerületi tanács első félévében adótervét 100 százalékra teljesítette. Ennek eredménye a 90.000 forint adóprémium, amelynek felhasználását az állandó bizottságokkal megbeszélték. Mezőgazdasági vonalon a III. kerületben 2134 dolgozó részesült a csökkentett adófizetés kedvezményében, ami 392.913 forintot jelent. Az ipari osztály munkáját ismertető kérelemmel bírálta a tanácsi vállalatok munkáját, amelyek fölött az ipari osztály nem gyakorol kellő ellenőrzést. A tanácsi vállalatok drágán dolgoznak és a minőség terén is sok a kívánnivaló. A Vegyipari Javító Vállalat 6000 forintos számlát nyújtott be villanyszerelési munkálatokért a "Mértékutáni szabásnak", amely hasonló munkáért magánvállalkozóknak 2000 forintot fizetett. A Kézműipari Vállalat árjávahagyás nélkül 670.000 forint értékű cikket hozott forgalomba. Hibás a bérezés is. A brigádvezetőknek csoportvezetői pótlék címén a brigádtagok összkeresetüknek hat százalékát fizetik ki, így kapott márciusban Tóth Sándorné 1451 forintot, a ténylegesen elvégzett munkájáért pedig 241 forintot. Tóbiás Mihályné a kerület élelmezési problémáival foglalkozva hangsúlyozta, hogy sokkal nagyobb súlyt kell helyezni a hegyvidék, Békásmegyér és Csillaghegy ellátására és árukezelésére. Hálózatfejlesztés terén történt javulás: az eddigi négyfázisú áruda helyett ma már tíz ilyen áruda áll a dolgozók rendelkezésére. Foglalkozott azzal is, hogy az építési osztály sok bírálatot kap a tanácstagok beszámolóikból adott válaszok helytelenége miatt. /folyt.köv./
on kapott kérdésekre.

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

11. kiadás

1953 szeptember 15

12 óra 15 perc

Gyorsabb, bürokráciamentes munkát... I. folyt/ t Im/HM Hnó P

Az egészségügyi osztályról szólva hangsúlyozta, ennek az osztálynak lelkiismeretesebben kell végezni az ellenőrzést a kerületi és városi bizottságok felett. A lakásügyi osztály munkája ugyancsak a legnehezebbeknek. Egy-egy rendezőbb lakásra 25-40 ezer forint is érkezik. Eppen azért döntő és nagy örömmel tölti el a lakosságot a kormányprogramnak az a része, amely 1954-re 40.000 lakás építését irányozza elő és ebből a III. kerületben 1000 lakás építését kezdik el és fejezik is be. Ez kerületi viszonylatban szinte egészen új községeket jelent. Bölcsőde, óvoda, iskola, üzlethálózat és javítóvállalatok létesítését is maga után vonja. A lakásproblémákat tárgyalva kitért a javítási munkálatokra. A kerületben sok a rozoga, rossz állapotban lévő ház. Százötven ház tetőzetének a megjavítására kötöttek szerződést a Tatarozó és Tetőfedő-Szigetelő Vállalattal, de a munkát csak 17 háznál végezték el, mert a városi tanács intézkedésére a vállalatot más kerületbe rendelték át. A városi tanács a tetőfedési javításokra 200.000 forintos költséget állapított meg, de 5000 forintnál aluli tetőjavítást nem lehet kifizetni. Ez az intézkedés hibás és bürokratikus álláspont, amelyet a helyi ismeretek teljes hiánya jellemez. A kis földszintes házakban 2-3 lakó felett is meg kell javítani a tetőt, nem esoroghat be az őszi eső a lakásokba csak azért, mert a tetőjavítás nem kerül 5000 forintba.

Igénylés

A beszámoló további részében a keményebb önbizalmat, az osztályvezetők felelősségének hangsúlyozását, a jobb kérdmunkát és a tömegkapcsolatok megerősítését tüzte ki a tanácsi apparátus feladatául.

A tanácstagok felszólalásaikban keményen bíralták a tanács szervezőinek munkáját és rámutattak a hiányosságokra. Vágvölgyi Tibor a tanácsülés előkészítése körül történt hibákat hangsúlyozta. Az osztályvezetők nem tájékoztaják a tanácstagokat a legfontosabb munkálatokról. Hogyan tudjon aztán a tanácstag a beszámolóján felelni választói kérdéseire. Így például a kerületbe induló nagyarányú építkezésekről egyáltalában nem kaptak felvilágosítást. Pataki János Békásmegyeren és Csillaghegy problémáit vetette fel. Békásmegyeren rossz az árucelosztás, a dolgozóknak be kell jönni a kerület belső területére, ha burgonyát, paradicsomot akarnak vásárolni. Csillaghegyen az iskola tatarozását most kezdték el. A dolgozók három éve kérik az utcák salakozását. Amikor ezt a tanácstag az építési osztály elé terjesztette, annak az volt az eredménye, hogy a tanácstag utcáját kisalakozták, de a többi úgy maradt.

/folyt.köv./

/Gyorsabb, bürokráciamentes munkát...2.folyt/ t Im/HM Hné P

"Hogyan álljak ön a választás előtt ezek után? Hiszen ezt az ellenség kihasználja, ez az eljárás a tanács hatalom lejáratása" - mondotta Pataki János. Batta János a békésmegyeri "Vörös Csillag" tisztes vezetésében lévő hiányosságokat vetette fel. Túrhetetlen az elnök basáskodása. Miért nem figyelt fel erre már a tanács vb-je? Vissza Gyula a tanácsai vállalatok - köztük a Kőműipari Vállalat és a Tatarozó Vállalat rossz munkájával foglalkozott. A Kőműipari Vállalatnál másfélmillió forint értékű "elfokvó" anyag van, köztük 1100 kantonkötény és 38.000 zsebkendő. Balck Endre a budapesti városi tanács különböző osztályai által a kerületi tanácshoz küldött egyes "személyek" kérdését vetette fel, akiket munkába kellett helyezni. Az így ajánlott személyek nagygyon sok esetben munkájukat nem végzik jól, de a vállalatok igazgatói nem merik őket elküldeni. Rátért a kerületet már hosszú idő óta foglalkoztató révjárat kérdésre. A révjárat a Sztálin-híd közelében működik. A kerület lakói kérték, hogy helyezzék át a Koleszgy-térhez. A tanács illetékes osztálya ezt válaszolta, hogy ez nem lenne helyes, mert a révjárat a kerület északi és déli részének éppen a közepén van. A tanácstag hosszas agitációjára volt szükség, amíg bebizonyíthatta, hogy azon a ponton ott van a Sztálin-híd, amely mellett révjáratra nincs szükség. A révkapitányság csak hosszas huza-vona után volt hajlandó beleegyezni, hogy a révjáratot majd áthelyezik - jövőre. A tanácsülés, amely a feladatok gyorsabb és bürokráciamentes megvalósítását vette határozatba, a késő esti órákban ért véget./MTI/

SZÜRETRE KÉSZÜLNEK TOKAJBAN

Im Vid Hné Ká P

A tokaji hegyekben október elején kezdődik a szüret. A tokaj-hegyaljai állami gazdaságban - amelynek területe hét község határára terjed - nagy szorgalommal készülnek a 800 holdnyi szőlő leszüretelésére. A tokaji üzemegység négy pincéjében serényen folyik a munka. A hordókat forrázzák, kénezik, újra hitelesítik. Az üzemegység két présházában a préseket és szüretelő edényeket készítik elő. Már a múlt évben is egy korszerű nagynyomású, hidraulikus préssel dolgoztak. Idén újabb ilyen prést kaptak, amely jelentősen meggyorsítja majd a munkát s emellett öt százalékkal növeli a musthozamot. A szüretet október 15-én, a szőlő teljes érése után kezdik meg, hogy minél jobb minőségű, édes bort nyerjenek. A legjobb talákat a híres aszu szüretelésére jelölték ki.

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 13. kiadás

1953 szeptember 15

12 óra 35 perc

/Szüretre készülnék Tokajban....folyt/ i Vid Hné Ká P

Ha kedvező lesz az időjárás a "toppedésre", nagymennyiségű aszu szüretelésre számítanak.

A tokaji egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok október 5-é után kezdik meg a szüretet./MTI/

SOKAT TANULT A VASÁRNAP NYILVÁNOSÁGRA HOZOTT HATÁROZATI JAVASLATTERVEZETBŐL "FADDI" KOSSUTH" TSZ

i Vid Hné Ká P

A faddi "Kossuth" tsz tagjai a szorgalmas munka után munkaegységként 4 kiló 60 doka kenyérgabonát, másfél kiló árpát vittek eddig haza. Előzetes számítások szerint lucernából három kiló, burgonyából négy kiló jut egy munkaegységre, míg pénzben 10-15 forintra számítanak. Amikor a vasárnapi újságokban elővették a termelőszövetkezeti tanácsnak a termelőszövetkezetek és gépállomások élenjáró dolgozó országos tanácskozására készült határozati javaslattervezetet, úgy érezték, sok javítani való van munkájukban. Pedig évről-évre gazdagodnak: idén is már három család vásárolt saját házat. A háztáji gazdaságot mégis elhanyagolták a "Kossuth" tsz-ben: 46 családból nyultenyésztéssel három, méhészettel pedig csak egy család foglalkozik. Még házoja sincs minden családnak, mándössze 25 háztáji gazdaságban nevelnek sertést.

K - Ez hiba nálunk - mondotta Gaszler Bálint, a tsz ölnöke, de a határozati javaslattervezet elolvasása után már kerestük a megoldást is. Ugy döntöttünk, hogy az összes felépülő 40 főrőhelyes istállónkban helyet a duk a háztáji gazdaságokban lévő tehennelnek is, mert nem minden tagunknak van megfelelő tehénistállója. Ezzel is elősegítjük, hogy minél több háztáji gazdaságnak saját tehene legyen.

Szabó Lajos, a tsz legidősebb tagja, a határozati javaslattervezetnek arról a pontjáról beszél, mely a szociális alap létesítését javasolja.

- A szövetkezet eddig is kimélt, csak olyan munkára osztottak be, amit 71 esztendővel a vállamon is el tudok végezni. Soha ilyen jól nem ment a sorom, mint most, de ha megvalósul ez a tervezet, nyugodtan nézhetek öreg napjaim elé, a későbbi évek-re, amikor már nem leszek alkalmas semmiféle munkára./folyt.köv./

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 14. kiadás

1953 szeptember 15

12 óra 55 perc

/Sokat tanult....folyt/ i Vid Hné Ká P

Vasárnap, hétfőn sok szó esett a faddi "Kossuth" tsz-ben az élenjáró szövetkezeti, gépállomási dolgozók tanácskozásának határozati javaslattervezetéről. A tagok véleményét Gaszler Bálint tsz-elnök foglalta egybe:

- Ebből látjuk, milyen sok mindenre nem gondoltunk. Ha ez a tervezet valóra válik, előttünk is a fejlődésnek soha nem látott útja nyílik meg./MTI/

TIZ EKE UTÁN ÖTVEN ASSZONY SZEDI A CUKORRÉPÁT A BÉKÉSCSABAI "PETŐFI" TSZCS-BEN

i Vid Hné Ká P

A békésesabai "Petőfi" tszcs nyolcvan holdas cukorrépa-táblájáról gyönyörű termést takarítanak be. Nem meglepő, hiszen az egyelősen kívül kétszer kapáltak, egyszer ekéztek.

A szedést a múlt héten kezdték meg. Tíz ekéről leszedték a fejeket s a csorosalyákat 45 fokos szögben behajlították, így a csoroszlya emeli ki a répát a földből. Ezt jobbnak tartják, mint a kormánylemez nélküli ekét, mert két ló is könnyen elhuzza.

k A tíz eke nyomában ötven asszony szedi a termést, ami eléri a holdankénti kétszáz mázsát. Egy hónappal ezelőtt még nehéz lett volna ennyi női munkaeőrt összeszedni, a számos kedvezményt biztosító rendelkezések, de különösen az árleszállításról intézkedő párt- és kormányhatározatok megjelenése óta a férfiakon kívül családtagok, asszonyok is rendszeresen résztvesznek a munkában. A nők hétfő estig tíz holdról takarították be a répát.
/MTI/

A.F. ALABISEV PROFESSZOR

k OM & KV Hné P a leningrádi Műszaki Egyetem igazgatója szeptember 17-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor az Eötvös Loránd Tudományegyetem aulájában előadást tart "A szovjet felsőoktatás felépítése és módszerei" címmel./MTI/

M T I B E I F Ö L D I H I R E K

B 15. kiadás

1953 szeptember 15

13 óra 40 perc

ÉRTEKEZLETET TARTOTTAK A MEGYEI TANACSTOK ÉS A BUDAPESTI VÁROSI TANÁCS VB-ELNÖKEI

k MS Hnó Ká P

A minisztertanács szeptember 15-én, kedden délelőttre értekezletre hívta össze a megyei tanácsok és a budapesti városi tanács vb. elnökeit. Az értekezleten Hegedűs András, a minisztertanács első elnökhelyettesének előadása alapján az őszi mezőgazdasági munkákkal, a tsz-ok megszilárdításával és az állattenyésztés fejlesztésével kapcsolatos feladatokat tárgyalták meg. /MTI/

A KISKUNDOROSZMAI "JOZSEF ATTILA" TSZ A JELENTŐS MEGNEVEZÉSEK UTÁN LEG SZÍVESEBBEN KÖT MAJD JOVÉNYTERELÉSI SZERZŐDÉST

i Vid Hnó Ká P

A kiskundoroszmai "József Attila" termelőszövetkezet tagjai eddig is szívesen kötöttek szerződéses növényeket, mert jelentős jövedelmet biztosított számukra. Fűszerpaprikából például idén 31 holdat kötöttek le. A jó agrotechnikai módszerek alkalmazásával jó terméseredményt: a tervényben előírt 20 mázsa-val szemben 30 mázsa holdankénti átlagot értek el. Az eddig le-szedett piros paprika 95 százaléka elsőosztályú s így már az első szedésből mintegy 80.000 forintos bevétel lesz a tsz-s-nek.

H a jövőre legalább ugyanekkora területre kötnek szerződést, a jelentős pénzbevétel mellett még több örölt paprikát kapnak természetben, emellett 62 holdjuk mentesül a borsósi kötelezettség alól.

A cukorrépa termesztésből még nagyobb jövedelmre van a tsz-s-nek. Tizenhét holdas területükről Csongrád megyében az elsők között sikerült bekapni a bő termést. A természetben kapott 60 mázsa cukorból 20 dekát jut majd a zárszámolás után eddigi munkaadóik arányában egy munkaadóra. Varga Lajos és Tóth Mihály családja például 120-120 kiló cukrot kap.

A tsz tagjai örülnek a szerződéses termeléssel kapcsolatos minisztertanácsai határozatnak, mert szabadon választhatnak azok közül a növények közül, amelyek legjobban kedvelik a vidék talaját, éghajlatát. Így többi között növelik a cukorrépa termesztését, jövőre 25 hold cukorrépa termelésre kötnek szerződést. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 16. kiadás

1953 szeptember 15

13 óra 10 perc

Időjárásjelentés

& Hnő P A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 15-én,
kedden délután:

Hűvös éjszaka, melegedő nap a
Közép-Európán

A Skandináv-félszigettől és a Balkánon
át Kis-Ázsiáig leszálló légáramlás alakult ki. Ennek követke-
tében szárazföldünk középső vidékeit borító hideg levegőben meg-
indult a lassu felmelegedés. Izland szigetétől délre elhelyezke-
dő ciklon maga előtt enyhe levegőt szállít délről észak felé
Európa nyugati partjai mentén.

Hazánkban hűtőn a délutáni órákban mérséklődött
az északnyugati szél s eső már csak az északkeleti megyékben hull-
lott egy-két helyen zivatar kíséretében, kisebb mennyiségben.
A hőmérséklet napközben 17-19 fokig emelkedett, hajnalban a Dunán-
túl és északon 0-5, másutt 2-6 fokig szállt le. A talaj közelében
több helyen volt fagy. Pápáról, Nagybánásszárlól mínusz 2, Mosonmagyar-
óvárról, Pécsről, Szegedről, Turkeveéről mínusz 1 fokot jelentettek.

Budapestben hűtőn a hőmérséklet napi középértéke
3,3 fokkal, a légnemesség napi középértéke 1,0 mm-rel alacsonyabb
volt, mint a sokévi átlag.

Budapestben kedden 12 órakor a hőmérséklet 17 Celsius
fok, a tengerszintre átszámított légnemesség 766 mm, alig változik.

Várható időjárás szerdán e stég: ma kevés felhő,
holnap a délnyugati megyékben felhősebb idő, este egy-két helyen
már lehet eső. Mérsékelt délkeleti szél. Hűvös éjszaka, a mélyebb
fekvésű helyeken talajmenti fagy, a nappali hőmérséklet emelkedik.

Várható hőmérsékleti értékek az ország területére
szerdán reggel: nyugaton 4-7, keleten 2-5, délből ország szerte
19-22. /MTI/

B 17.kiadás

1953. szeptember 15.

13 óra 25 perc

TÖBB MINT 3000 ARATOMUNKÁS ÉS 10 KOMBÁJN VÁGJA A GAZDAG RIZSTERMÉST
A TISZASÜLYI ÁLLAMI GAZDASÁGBAN

i Vid Gy Ká Mr

Az ország legnagyobb rizstermelő állami gazdaságában, a tiszasülyi gazdaság 5 üzemegységében javában folyik a rizs aratása. A korábban bevetett és elárasztott területen - ahol az érési folyamat előbb indult meg - már szeptember 3-án megkezdődött az aratás. Ezután napról-napra mind több dolgozót állítottak munkába. Szeptember 15-én az aratómunkások száma elérte a 3200-at és mind az öt üzemegység területén, összesen 32 telepen aratnak már. Kedden 10 kombájn is beállt a rizsföldre. Szeptember 15-ig a rizsterületnek már közel feléről, összesen 3632 holdról került le a termés. Rövidesen újabb 10 kombájnt kapnak a megye állami gazdaságaitól, a rizsaratás idejére. Egy-egy kombájn napon 10 holdról takarítja be a termést, ami 120 aratómunkás és 10 fogat munkájával egyenlő. Ezzel egyidőben csépelnek is. A gazdaság több üzemegységében 18 cséplőgépből ömlik zsákokba a rizs. Szeptember 15-ig már közel 6000 mázsa termést csépeltek el. Az előzetes számítások szerint a gazdaságban a holdankinti termésátlag jóval meghaladja a 20 mázsát. /MTI/

A KORMÁNY HATÁROZATA UTÁN A JÖVŐBEN MÉG TÖBB SZERZŐDÉSES DOHÁNYT
TERMEL KISS KÁROLY VERPELÉTI DOLGOZO PARASZT

Vid Gy Ká P

Kiss Károly 5 holdas verpeléti dolgozó paraszt idén 800 négy-
szögölön termelt szerződéses dohányt. A palántaneveléstől kezdve
gondosan ápolta a növényt. Tavasszal az államtól kapott műtrágyán
kívül négy kocsi istállótrágyát hordott ki a dohányföldre. Nyáron
a legnagyobb munkák idején is állandó figyelemmel kísérte a dohány
fejlődését, négyszer kapált dohányföldjén.

Szorgalmas munkájának eredményeként a 800 négy-
szögölön 15 mázsa dohányt tört le.

Az elmúlt napokban megjelent a miniszteri tájékoztató határozat a
szerződéses növénytermelőknek adott kedvezményekről. A határozat
a dohány átlagos beváltási árát mázsánként 290 forintról 500 forintra
emelte. Amikor ezt Kiss Károly elolvasta, elhatározta, hogy a
jövő esztendőben már egy holdon termel dohányt, és mihamarabb meg-
indul a községben a szerződések kötése, az elsők között jelentkezik.
/MTI/

MTI BÉLFÖLDI HÍREK
B 18. kiadás 1953, szeptember 15.

15 óra/perc

ÚJ BESZÁLLÓ AKNA, ORVOSI RENDELŐ, FÜRDŐ, AUTOBUSZVÁROTEREM LÉTESÜL
KISTERENYÉN

Vid Gy Kj Mr

A kormányprogram óta új munkavédelmi berendezésekkel gazdagították a nógrádi szénmedence bányavállalatait.

Kisterenyén, a vállalat üzemének lejtős pályáin újrendszerű esillegelő berendezéseket szereltek fel. Tordas II. bányaiüzemnél a levegő megjavítására 600 köbméteres új ventilátort építettek, amelynek segítségével tökéletessé tették a munkahelyek levegőellátását. A vállalat minden aknájában hordággal felszerelt segélyhelyet létesített. Pár hónappal ezelőtt sok volt a panasz az ivóvíz ellátásra, ma már harminc új vízeshordó beállításával ezt a problémát is megoldották. Ezenkívül mintegy 600 pár térdvédőt bocsátottak az olyan dolgozók rendelkezésére, akik alacsony munkahelyen térdelve végzik munkájukat.

A közeljövőben a Tordas II. bányaiüzemnél új beszálló aknát létesítenek, a csigakuti bányában pedig egy új légakna kihajtására kerül sor. Ugyancsak a Tordas II. üzem dolgozói részére tervbe vették egy új fürdő építését. A jobb egészségügyi ellátás érdekében új orvosi rendelőt építenek a kisterenyői vállalatnál. A munkásszállítást rendezettebbé teszik. Autóbuszvárótermet kapnak a kisterenyői bányászok./MTI/

FELSZÁMOLTÁK A SZERVEZETLEN SÉGET, EGYENLETES E TERMELÉS A BORSODNÁDASDI
LEMEZGYÁR KIKÉSZÍTŐ ÜZEMÉBEN

Vid Gy Kj P

A Borsodnádasdi Lemezgyár kikészítő üzemének munkáját nagymértékben gátolta a szervezetlenség. Az áruszállítás után a brigádok erőlyesen követelték a műszaki vezetőktől: teremtsenek rendet, számolják fel a hanyagságot, a nemtörődömséget, segítsék őket munkájukban, hogy jobb eredményeket érhessenek el és termelésük növelésével többet kereshessenek, többet vásárolhassanak a beszállított árukból.

Azóta jelentősen megjavult a helyzet. A munka szervezettebb, fegyelmezettebb lett. A hűtőpadokról eltűntek a vágatlan lemezek, s az üzemek szoros együttműködése eredményeként megjavult az anyagellátás is. A brigádoknál 10 százalékról öt százalékra csökkent a kieső idő aránya, s az egyenletes termelés eredménye: az üzem szeptember havi készárutervének kedd reggelig esedékes részét 101,9 százalékkal teljesítette./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 19. kiadás

1953. szeptember 15.

16 óra 25 perc

DONBASSZ KOMBÁJN DOLGOZIK A TATABÁNYAI XII-ES AKNÁBAN

Vid Gy Kj P

A tatabányai XII-es akna északi mezőjében a 947-es fronton ismét üzembehelyezték a Donbassz-kombájt. A mintegy 130 méter hosszú ikerfront, ahol a szénfal magassága megfelelő, kiválóan alkalmas a Donbassz-kombájjal való művelésre. A bánya vezetősége és a nagyteljesítményű fejtő rakodó gép kezelői az előkészítés munkáját határidő előtt elvégezték, s így a kombájn szeptember 15. helyett már 13-án, vasárnap éjszaka megindult. Az első félórában a gép hat métert ment előre a front hosszában és 50 csille szenet termelt. A hétfői próbajárat során az egész 65 méteres frontszárnyat leművelte a kombájn és 250 csille szenet döntött ki a szénfalból.

Mivel a főszállítóvágatban egyelőre gumiszalag van beszerelve, s ennek magasságához kellett a frontomlok előtt álló kaparószalagot elhelyezni, a kombájn nem tudott a kaparószalagra rakni. Négy bányász rakta állandóan a kaparószalagot, de a gép teljesítményével nem tudott lépést tartani és hétfőn mintegy 60-70 csille szénkészlet maradt a munkahelyen. A bánya vezetősége a hét végére a fővágati gumiszalagot kétlánccos kaparóval cseréli fel, amely lehetővé teszi, hogy a kombájn egyenesen a kaparóra rakja az omlesztott szenet. A Donbassz-kombájn azonban olyan nagymennyiségű szenet termel, hogy a szállítás még így sincs kellően biztosítva. A gurítótól jelenleg csillék szállítják el a szenet. Ide llo méter hosszú gumiszalagot szerelnek, amely felviszi majd a szenet az északi alapközle szintjére. Így a fejtés és a szállítás teljes gépesítésével biztosítják a kombájn zavartalan termelését.

Ezen a héten kialakítják a ciklusgraffikont és utána megállapítják a ciklusnormákat is. A hazafelé haladó front jobb szára, amelyen a Donbassz-kombájn dolgozik, elmaradt a másik szárnytól. A két frontszárny a hét végére kerül egy vonalba és akkor a kombájn folyamatosan végig művelheti mind a két szárnyat. A fronton ácsolat helyett fokozatosan a modern vezetési biztosítást vezetik be.

A bányavezetőség a jövő hét elejétől kezdve műszakonként 25-30 vagon szenet vár a Donbassz-kombájn munkájától. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 20. kiadás

1953. szeptember 15.

16 óra 45 perc

KEDDEN MEGKEZDŐDÖTT A TANÍTÁS AZ IPARI TANULÓINTÉZETEKBEN

t Bi/Bi/Gy Li Mr

Kedden valamennyi ipari tanulóiintézetben megkezdődött az új tanév. A jól felszerelt, korszerűen berendezett intézetek tiszta tára festve várták a tanulókat.

A 25. számú intézetben tavaly még sok kifogásolnivaló volt. Az intézet öt épületből állt, s a nyolc tanterem közül kettő csak volt egymáshoz közel. A nyári szünet alatt teljesen átépítették az intézetet. Egyik épületet otthonnak rendezték be, a másikban tanműhelyt létesítettek. Külön épületbe helyezték a nyolc tantermes iskolát. Gondoskodtak arról is, hogy korszerű öltözőt kapjanak a tanulók.

A 11. számú intézetet 50.000 forintos költséggel tették még otthonosabbá, kényelmesebbé, a szépen tartozott intézet sok szép új felszerelési tárgyat kapott. A többi között 46 személyes olvasótermet létesítettek. Közel 200 darab új széklet kaptak. Az eddig is szépen gyarapodó könyvtárat, többszáz új szépirodalmi és szakkönyvvel gazdagították.

A 11. számú intézet bázisvállalata a Beloiannisz gyár. 192 elsőéves ipari tanuló kezdett kedden itt munkához. A tanműhelyt ünnepélyes díszbe öltöztették, a falakat és a gépeket tarka virágok díszítik. Lemberg Károly, a tanműhely vezetője üdvözölte a jövő szakmunkásait. A kis ünnepség után a tanulók vidám arccal, boldogan vették körül a gépeket. Hajdu László 14 éves tanuló tavaly végezte a nyolcadik általános osztályt. - Vele ne éről járok be - Pastre és elektroműszerész leszek - mondja büszkén. Már is nagy szakértelemmel vizsgálja a furógépet.

Dobrocsi Ferenc a nővérétől kapott kedvet a műszerész szakmához. Ő még nem döntött, melyik gépet szeresse jobban. A tanműhely lassan elcsendesedett, s a fiatalok hozzálátanak az első munkadarab elkészítéséhez. Tartós élmény valamennyiük számára az első munkanap. /MTI/

MEGNYILT KOMLO ÖTÖDIK KORSZERŰ ÉTTERME

Vid Gy Li Mr Komló belvárosában, a tanácsház mellett megnyílt a "Sport" étterem, első szocialista bányavárosunk ötödik étterme.

Az étkezdeben izletesen terített, virágos asztalok reggel nyolc órától éjjel féltizenkettőig várják a dolgozókat. Étlap szerinti felszolgálással reggelit, ebédet és vacsorát fogyaszthatnak a vendégek. Öttagú szalonzenekar gondoskodik a vendégek szórakoztatásáról. A jövő héttől kezdve négyszáz főre lehetővé teszik az előfizetéses étkeztetést. Néhány nap múlva pedig cukrászdával és espressóval bővül a "Sport" étterem. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 20. kiadás

1953. szeptember 15.

10 óra 50 perc

KEDDEN MEGKEZDÖDÖTT A TANÍTÁS AZ IPARI TANULÓINTÉZETEKBEN

t Bi/Bi/Gy Li Mr

Kedden valamennyi ipari tanulóintézetben megkezdődött az új tanév. A jól felszerelt, korszerűen berendezett intézetek tisztára festve várták a tanulókat.

A 25. számú intézetben tavaly még sok kifogásolnivaló volt. Az intézet öt épületből állt, s a nyolc tanterem közül kettő szem volt egymás hoz közel. A nyári szünet alatt teljesen átépítették az intézetet. Egyik épületet otthonnak rendezték be, a másikban tanműhelyt létesítettek. Külön épületbe helyezték a nyolc tantermes iskolát. Gondoskodtak arról is, hogy korszerű öltözőt kapjanak a tanulók.

A 11. számú intézetet 50.000 forintos költséggel tették még otthonosabbá, kényelmesebbé, a szépen tartozott intézet sok szép új felszerelési tárgyat kapott. A többi között 46 személyes olvasótérmet létesítettek. Közel 200 darab új széket kaptak. Az eddig is szépen gyarapodó könyvtárat, többszáz új szépirodalmi és szakkönyvvel gazdagították.

A 11. számú intézet bázisvállalata a Beloiannisz gyár. 192 elsőéves ipari tanuló kezdett kedden itt munkához. A tanműhelyt ünnepélyes díszbe öltöztették, a falakat és a gépeket tarka virágok díszítik. Lemberg Károly, a tanműhely vezetője üdvözölte a jövő szakmunkásait. A kis ünnepség után a tanulók vidám arccal, boldogan vették körül a gépeket. Hajdu László 14 éves tanuló tavaly végezte a nyolcadik általános osztályt. - Velencéről járok be Pestre és elektroműszerész leszek - mondja büszkén. Máris nagy szakértelemmel vizsgálja a furógépet.

Dobrocsi Ferenc a nővérétől kapott kedvet a műszerész szakmához. Ő még nem döntött, melyik gépet szeresse jobban. A tanműhely lassan elcsendesedett, s a fiatalok hozzálátak az első munkanap elkészítéséhez. Tartós élmény valamennyiük számára az első munkanap. /MTI/

MEGNYILT KOMLO ÖTÖDIK KORSZERU ETTERME

Vid Gy Li Mr Komló belvárosában, a tanácsház mellett megnyitott a "Sport" étterem, első szocialista bányavárosunk ötödik étterme.

Az étkezdeben izlotesen terített, virágosasztalok reggel nyolc órától éjjel féltizenkettőig várják a dolgozókat. Étlap szerinti felszolgálással reggelit, ebédet és vacsorát fogyaszthatnak a vendégek. Öttagu szalonzenekar gondoskodik a vendégek szórakoztatásáról. A jövő héttől kezdve négyszáz főre lehetővé teszik az előfizetéses étkeztetést. Néhány nap múlva pedig cukrászdával és espressóval bővül a "Sport" étterem. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 21. kiadás 1953. szeptember 15. 11 óra 15 perc

MEGTÖRTÉNTÉK AZ ELŐKÉSZÜLETEK A MÁSDIK BÉKEKÖLCSON HARMADIK SORSOLÁSÁRA

k OTP Gy Li Mr

A csepeli Sportcsarnokban - Csepel dolgozóinak nagy érdeklődése közepette - már minden előkészületet megtettek a Második Békekölcsön harmadik sorsolásának lebonyolítására.

A Sportcsarnok színpadát izléses dekorációval díszítette fel a Dekorációs Vállalat. Az 1500 személyes hatalmas csarnokban már elhelyezték a széksorokat, a sorsolás közönsége számára.

A sorsolás lebonyolításához szükséges négy sorsolási keretet a pénzügyminiszter által kinevezett sorsolási bizottság két tagjának kíséretében szerdán délelőtt szállítják át a sorsolás színhelyére. A kettős pecséttel ellátott keretet a sorsolás megkezdéséig rendőri felügyeletre bizzák. Az elsőszámu legnagyobb sorsolási kerékben vannak a még ki nem húzott Második Békekölcsön-kötvények számlavélkéi. Ezek a számlavélkék határozzák meg a nyerőkötvények sorozatszámát és a hozzá tartozó százasközösséget sorsszámát. A második számu kerékből azt a kétjegyű számot húzzák ki, amelyik a százasközösségen belül a nagy nyereleményt meghatározza. Az 50.000 forintos nyerelemény húzását a sorsolási bizottság titkára jelenti be a húzás előtt. A 25.000, 10.000 és 5.000 forintos nyerelemények számának megfelelő nyereleménylevélkéket a harmadik számu kerékben helyezik el. A négyes keretet kizárólag a kamatozókötvények kisorsolására használják.

A sorsolási előkészületek messze túlterjednek a főváros és Csepel határain. A kötvénytulajdonosok gyors tájékoztatására már az ország valamennyi városában, falujában, üzemeiben és munkahelyén megszervezték, illetve ki-gészítették a sorsolási tanácsadó bizottságokat. A sorsolási tanácsadás egyébként nem kampányfeladat. Több mint 7000 postahivatal, valamennyi községi és városi tanács, minden OTP fiók kifizetőhely és üzemi bizottság rendelkezik teljes sorsolási listával, amely az eddig lezajlott államkölcsön sorsolásokon kihúzott valamennyi kötvény számát tartalmazza. Ezeket a nyereleménylistákat mindenkor kötelesek a kötvénytulajdonosok rendelkezésére bocsátani, hogy elősegítsék az eddig esetleg még fel nem vett nyerelemények gyors átvételét. /MII/

MTI BELFÖLDI HÍREK

22 kiadás

1953. szeptember 15.

11 Góral per c

A MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSOKON NAGY SIKERE VAN A NÉPMŰVELÉSI
MINISZTERIUM KULTURPAVILONJÁNAK.

i -cz/-cz/Gy -cz M

A vidéki városokban megrendezett mezőgazdasági kiállításokon a népművelési minisztérium kulturpavilonjai képekben és szövegben szemléltetik dolgozó népünk kulturális fejlődését. A pavilonoknak mindenütt nagy sikerük van. Miskolcon, ahol vasárnap zárult a kiállítás, mintegy 100.000 dolgozó tekintette meg a kulturpavilont. Jelenleg Gödöllőn van ilyen kiállítás, szeptember végén pedig Szolnokon nyílik. /MTI/

ELKÉSZÜLT A SZTÁLINVÁROS-RÉTSZILAS KÖZÖTT ÉPÜLŐ ÚJ VASUTVONAL ELSŐ
SZAKASZA

i VT/EM/Gy VT Mr

Ötéves tervünk keretében új vasutvonal épül Sztálinváros és Rétszilás között. Ezen a vasutvonalon érkezik majd a komlói bányák szene a Sztálin Vasúthoz.

Az új vasutvonal első 11 kilométeres szakaszát Sztálinváros és Mezőfalva között kedden adták át a forgalomnak. Sztálinváros és Mezőfalva között eddig is volt vasút, de az kerülő úton haladt és a korszerűtlen, régi felépítmény miatt nem volt alkalmas arra, hogy Sztálinváros nagy forgalmát bonyolítsa. Az új vonal megépítésével egyidőben Mezőfalva új állomásépületet is kapott. Az új állomásépületet a legkorszerűbb berendezésekkel szerelték fel, melyekkel az ott dolgozók gyorsan és biztonságosan irányíthatják a Sztálinvároshoz vezető új vasutvonal forgalmát. /MTI/

PÉCSI FRONTBRIGÁDOK A VERSENY ELÉN

NI PE KJ M

A frontbrigádok versenyének szeptemberi szakaszában a pécsi frontbrigádok változatlanul tartják az első három helyet. A szeptember 15-én reggelig elért eredmények alapján az első helyen Trickl István brigádja áll, az esedékes előirányzat 217.7 százalékos teljesítésével. A második helyet Pánczél Ferenc brigádja tartja, 187.9 százalékos eredménnyel. A jelenlegi harmadik helyezett a frontbrigádok versenyének augusztusi győztese, Hartmann János brigádja. Esedékes előirányzatukat 66.3 százalékkal szárnyalták túl. A negyedik helyet az alberttelepi Loy Árpád brigádja szerezte meg 142.4 százalékos átlagos teljesítménnyel, míg az ötödik helyen a tatabányai XV-ös aknában dolgozó Zábráczy Mihály brigádja áll 139 százalékos tervteljesítéssel. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 23. kiadás

1953. szeptember 15.

90 óra 55perc

J.D. BERNAL PROFESSZOR MEGLÁTOGATTA A VESZPRÉMI TUDOMÁNYOS INTÉZETEKET

vid PE Mr

J.D. Bernal professzor, a Tudományos Munkások Világszövetségének közgyűlése alkalmából hazánkban tartózkodó kiváló angol tudós kedden Veszprémbe látogatott.

A Vegyipari Egyetemen Bereczky Endre Kossuth-díjas dékán és Freund Mihály, az Ásványolaj és Földgáz Kísérleti Intézet Kossuth-díjas igazgatója fogadta a vendégeket.

Bernal professzor megtekintette az egyetem épületeit, majd ellátogatott a Magyar Ásványolaj és Földgáz Kísérleti Intézetbe és a Nehézipari Kutatóintézetbe. Különösen megnyerte tetszését a kutatóintézetek könyvtára, ahol számos olyan - szovjet és a Német Demokratikus Köztársaságban kiadott - értékes folyóiratot látott, amelyekhez - mint elmondotta - ő hazájában nem juthat. A baráti beszélgetés során számos fontos, tudományos problémára került szóba, amelynek során Bernal professzor több értékes tanácsot adott a magyar kutatóknak. Különösen fontos problémákra hívta fel a figyelmet az ásványok röntgensugaras vizsgálatával kapcsolatban.

J.D. Bernal melegen érdeklődött a szakmai problémákon kívül a magyar dolgozók - s közöttük a tudományos munkások - életkörülményei iránt is. /MTI/

KEDDEN NYITOTTA KAPUIT AZ OPERAHÁZ

i Tom/KV/PE Mi M

Mint mindenkor, most is nemzeti operával kezdte az új évadot az Állami Operaház. Kedden este Erkel "Bánk bán"-ja került színre Simándy József Kossuth-díjas, Osváth Julia Kossuth-díjas kiváló művész, Fodor János Kossuth-díjas érdemes művész, valamint Jámber László, Palánky Klára, Remsey Győző és Radnay György felléptével. Az évadnyitó előadás karmestere Komor Vilmos érdemes művész volt. A jelmezeket Márk Tivadar Kossuth-díjas tervezte, karigazgató: Pless László Kossuth-díjas. A táncokat Harrangó Gyula kiváló művész tervezte és tanította be.

Az évadnyitás alkalmából a nagyközönség számára megnyitott az Operaház házi muzeumának egy terme is, a II. emeleti páholyfolyosóról nyíló helyiségben. M /folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 24. kiadás

1953. szeptember 15.

20 óra 24 perc

/Kedden nyitotta kapuit. . . folyt./ i Tom/IV/PE Mi H

A muzeum anyagát az Operaház emlékgyűjteményéből állították össze. Az emlékgyűjteményben szerepelnek a többi között Liszt Ferenc, Erkel Ferenc és Wagner Richard kotta-kéziratai, a zene klasszikusainak levelei, irásai; ajánlkozások, szerződések, az 1830-40-es évek pénzügyi jelentései. A hangszerek közt 140 éves zongora kelti fel az érdeklődést, régi nagy művészek balettcipői, karnestori pálcái is helyet kaptak az érdekes gyűjteményben. A házi muzeumot az operalátogató közönség az előadás szüneteiben tekintheti meg. /MTI/

A SALGÓTARJÁNI ACÉLÁRUGYÁR DOLGOZÓINAK NAGYGYŰLESE

vid PE -cz M

Kedden délután a Salgótarjáni Acélárugyár dolgozói nagygyűlést tartottak. Bérces Henrik igazgató beszámolójában elmondotta, hogy Salgótarjában az elmúlt három év alatt csupán az acélgyári dolgozók részére 164 lakást építettek. Most építenek egy 112 lakásos bérházat és még az idén megkezdik egy 172 lakásos ház építését.

- Az életszínvonal további növekedéséhez szükséges az is, - mondotta - hogy üzemünkben is tovább javuljon a termelékenység, hogy egyre olcsóbban termeljünk. Ki kell küszöbölnünk a munkánkban mutatkozó hiányosságokat. Most harcot indítunk 1953 évi tervünk sikeres befejezéséért, harcot indítunk a minőségi megjavításáért és a selejt csökkentéséért.

A beszámoló után a gyár dolgozói szólaltak fel. Kazár Ferenc sztahanovista, a hideghengernü dolgozóinak nevében ígéretet tett arra, hogy eddigi termelési eredményeiket felülmulva, az év hátralévő részében letörlesztik a népgazdasággal szemben fennálló tartozásukat. A maga részéről vállalta, hogy az eddigi 160 százalékos teljesítményét 165 százalékra növeli.

A gyűlésen számos hozzászólás hangzott el. Felszólt a többi között Szax Ferenc drótkötő, Patakfalvi Gusztáv dróthuzó, Balázs József hideghengerész. A dolgozók ígéretet tettek, hogy az árleszállításra a terv teljesítésével válaszolnak.

A gyűlésen megjelent és felszólt Nógrádi Sándor altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének tagja.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 25. kiedás

1953. szeptember 15.

6/ óra 30 perc

/A Salgótarjáni Acélárugyár. . . 1. folyt./ vid PE tcz M

- A Párt Központi Vezetőségének júniusi határozata és a kormány programjának ismertetése óta javult a dolgozók életszínvonalá - mondotta bevezető szavaiban. - Különösen érezhető ez az árleszállítás óta. A dolgozó nép széles rétegei, amelyek két hónappal ezelőtt szinte örömmel fogadták a párt és a kormány határozatait, nem csalókoztak: meggyőződtek róla, hogy a határozatokat tettek követték.

- Egészen nyilvánvaló elvtársak, hogy a szocializmus sikeres építésének előfeltétele a dolgozók életszínvonalának folyamatos és állandó növelése. Ez a felismerés indította pártunkat és a Népköztársaság kormányát arra, hogy mélyreható változásokat hajtson végre nép gazdaságunk irányvonalában és biztosítsa a dolgozó nép életszínvonalának folyamatos emelkedését.

- Az eddigi árleszállítások minden munkás családjában évente sokszáz forintos megtakarítást jelentenek, sokszáz forint értékben tud egy-egy család több ruhát, élelmet és más szükségleti cikkeket vásárolni.

- Mi tudjuk, hogy a jelenlegi árleszállítások még nem szüntetnek meg minden gondot a megélhetés terén. Vannak elsőrendű fontosságú élelmiszerek, mint például a hus és zsír, amelyeknek az árárt a kormány egyelőre nem tudta leszállítani. Ennek az az oka, hogy a múlt évi rendkívül rossz termés miatt nem volt takarmány, sem a sertés, sem a szarvasmarha számára. Persze, vannak olyanok, akik hajlamosak arra, hogy lebecsüljék az árcsökkenés jelentőségét és másokkal is elhitessék, hogy nem megy végbe jelentős javulás az életszínvonalban. De akármilyen okosoknak hiszik magukat az ilyen honfitársak, azt nem tudják letagadni, hogy a dolgozók ma több kenyeret, lisztet, cukrot, ruhát és más fontos cikket tudnak vásárolni, mint két héttel ezelőtt, hogy olcsóbb lett a mozi és más kulturális szükségletek kielégítése. 2

- A gazdasági élet olyan fejlődését kell biztosítanunk, hogy a jelenlegi árleszállítások után ne következhesen be megállás, hanem az életszínvonal tovább emelkedhessen és pedig újabb árcsökkenések útján. Ennek a feladatnak a megoldásához a kormány helyes gazdaságpolitikájának következetes végrehajtására és a magyar dolgozó nép öntudatos munkájára van szükség. Valamennyi öntudatos dolgozónak legyen gondja arra, hogy az egész iparban és a mezőgazdaság szocialista szektorában megszilárduljon a munkafegyelem, a felelősségérzet a selejtmentes, jóminőségű munkáért és a munka termelékenységének az állandó emelkedéséért.

/folyt. köv./

M T I B E Ő F Ő L D I H I R E K

B 26. kiadás 1953. szeptember 15. 21 óra 40 perc

/A Salgótarjáni Acélárugyár.v. . 2. folyt./ vid PB -cz M

- A pártnak az a jelszava: "Termelj többet, jobban élj!" most fog igazán érvényre jutni, miután a párt és a kormány felismerte, hogy minden lépésnek a szocializmus építése terén, a dolgozók életszínvonalának állandó és folyamatos emelkedésében kell kifejezésre jutni. Ma már arra kell irányt vennünk, hogy egyre bőségesebben el tudjuk látni a dolgozókat és mindenk előtt a munkásosztályt minden fontos áruval. Pártunk és kormányunk politikájának ez az irányvonala. Semmi kétség, elvtársak, hogy pártunk vezetése alatt a magyar dolgozók, a magyar munkásosztály ezt a politikát diadalra fogja juttatni.

- Sokan elfelejtik - mondotta, - hogy a munkavédelmi és szociális beruházások maradéktalan végrehajtása a dolgozók élet- és munkakörülményei megjavításának és ezzel a termelés emelésének egyik elengedhetetlen feltétele. Ezért nagy gondot kell fordítani arra, hogy az e téren fennálló mulasztásokat sürgősen felszámolják és a munkavédelemre és szociális beruházásokra fordítandó összegeket teljes egészében felhasználják. Az a tény, hogy a párt Központi Vezetősége nyíltan és őszintén feltárta a magyar dolgozó nép előtt a hibákat, amelyekből a gazdaságpolitika terén a múltban elkövettünk és megmutatta az utat a hibák kijavítására, továbbá az a tény, hogy a párt helyes határozatai máris meghozták gyümölcsüket, megerősítette a munkásosztály, az egész dolgozó nép bizalmát, a mi nagy, harcodzott pártunk iránt. A dolgozók mélyen meg vannak győződve róla, hogy helyes uton járunk és hogy a párt vezetése alatt maradéktalanul megvalósítjuk az előttünk álló feladatokat - fejezte be hozzászólását Nógrádi Sándor altábornagy. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 27. kiadás 1953. szeptember 15. 21 óra 55 perc

IDŐJÁRÁSJELENTÉS

& PE M

A Meteorológiai Intézet jelenti szeptember 15-én,
kedden este 21 órakor:

Erős éjszakai lehülés

Középeurópában nyugalomba jutott a hideg levegő és le-
szálló légáramlás alakult ki benne. Emiatt ezen a területen szá-
raz, csendes, lassan melegedő az idő. Nyugateurópában a tengeri
légtömegek beáramlása miatt sokfelé csapadékos az időjárás.

Hazánkban kedden csak kisebb déli-délutáni felhőképződés
volt, melyből csapadék sehol sem hullott. A hőmérséklet Nyiregy-
házán csak 16, Debrecenben 17, másutt általában 18-20 fokig emel-
kedett.

Budapesten kedden este 21 órakor a hőmérséklet 14 fok,
a tengerszintre átszámított légnyomás 766 mm, mérsékelten emelkedő
irányzatú.

Várható időjárás szerda estig: holnap délnyugat felől
felhősödés, a Dunántul déli felében már kisebb eső is lehet. Mér-
sékelt keleti-délkeleti szél, Erős éjszakai lehülés. A mélyebb
fekvésű helyeken talajmenti fagy. A nappali hőmérséklet emelkedik.

Várható hőmérsékleti értékek Budapestre: szerdán reggel
9-11, délben 20-22 fok között. /MTI/

M

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 28. kiadás

1953. szeptember 15.

22 óra 45 perc

A SZTÁLINVÁROSI DOLGOZÓK NAGYGYŰLÉSÉNEK HATÁROZATA: "MÉG SZILÁRDABB EGYSEGEBEN, MÉG JOBB MUNKAVAL SEGITJÜK A KORMÁNYPROGRAMM VÉGREHAJTÁSÁT!"

t SI/TI/KV/B/PE M

Az épülő sztálinvárosi gyárak, új városunk gyönyörű lakónegyedei felől százak, ezrek vonultak fel hétfőn délután az iskola előtti hatalmas térségre, hogy nagygyűlésen hozzanak határozatot: Sztálinváros dolgozói mit akarnak tenni azért, hogy kormányunk programjának minden pontja mind sikeresebben, mind gyorsabban valóságválgjék.

Ameddig a szem ellátt, embertömeg hullámzik. A hatalmas térségen már egy talpalatnyi hely sincs, amikor a tribünön elfoglalja helyét a nagygyűlés elnöksége. Az elnökségben helyet foglalt Farkas Mihály, az MDP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Vezetőség titkára is.

Zugó helyesléssel fogadják a dolgozók Sütő Gyulának, az építők szakszervezete területi bizottsága elnökének szavait, amikor a párt, a nép újabb nagy győzelméről beszél és arról, hogy kormányunk intézkedéseire még szívósabb munkával, még egységesebb helytállással válaszolnak Sztálinváros építői.

Hozzászólások következnek. Egyszerre négy-öt kéz is magasba lendül. Sokan el akarják mondani véleményüket, érzéseiket, gondolataikat. Elsőnek Szlipcsevics Istvánt, az ország egyik legjobb költővesét illeti a szó. Ezeket mondja:

- Tudjuk, hogy a dolgozó nép munkájának gyümölcse az árleszállítás és mindaz, amit pártunktól, kormányunktól kaptunk. A tettekre még nagyszerűbb tettekkel akarunk válaszolni. Ezért határoztam el, hogy még jobban dolgozom, telteljesítem tervemet. Ehhez azonban az építkezés vezetőinek és mindazoknak a segítségét kérem, akiktől jó munkám függ, mert még mindig sok baj van a munka, az anyagszállítás szervezése körül. Az elmúlt hónapban is ötven lakással több készülhetett volna Sztálinváros dolgozóinak, ha a késedelmes anyagszállítások nem akadályozták volna munkánkat. Arra kérjük az építkezés vezetőit, hogy tanuljanak pártunktól, kormányunktól, nagyobb gondal ügyeljenek arra, hogy zavartalanul folyhassék a munka, lelkiismeretesebben foglalkozzanak a dolgozók javaslataival. Ha ezt megkapjuk, valamennyien készen állunk a terv maradéktalan teljesítésére, telteljesítésére.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK :

B 29. kiadás 1953. szeptember 15. 13 óra — perc

/A sztálinvárosi dolgozók. . . 1. folyt./ t SL/TI/KV/B/PE M

A felszólalók sorra váltják egymást. Műszaki értelmiségünk hangja csendült meg Makranczki László, a Városépítő Vállalat főmérnöke szavában.

- Mi, Sztálinváros műszaki vezetői a kormányprogramból, kormányunk intézkedéseiből most még világosabban felismertük: amit a párt, a kormány mond, az megvalósul. Értelmiségünk alkotó munkájának elismerése vitathatatlaná teszi, hogy mi műszakiak is szívvel-lélekkel, legjobb tudásunkkal szolgáljuk drága, szocializmust építő népünket. Nagy feladatok várnak ránk. Több bölcsőde, több óvoda, több lakóház építését bizta ránk a kormányprogramm. A tervezett 1300 lakás helyett 1500 kész lakást kell átadnunk ebben az évben. Ötszáz helyett ezer lakás építését kezdjük meg az idén a kormányprogramm értelmében. Valamennyien csatasorba állunk, hogy a munka jobb megszervezésével, az anyag biztosításával, a dolgozók újtársainak bevezetésével maradéktalanul teljesíthessük amit elvár tőlünk dolgozó népünk.

Már sötétedett, a hozzászólások sora azonban nem akart véget érni. Mindenki ki akarta fejezni, hogy az alkotó munka újabb győzelmével kívánja szolgálni népünk életszínvonalának további emelését. Így akarnak újabb és újabb csapást mérni az ellenségre.

Hertling Ferenc, a gépgyár fiatal öntője is a jobb munkáról beszélt és arról, hogy milyen választ adjanak azoknak, akik igyekeznek lekicsinyelni eredményeinket, a kormányprogramm jelentőségét.

- A legméltóbb válasz, amit az ellenség mesterkedéseire adhatunk, hogy minden erőnkel sikerhez segítjük kormányunk programját. Tudjuk, hogy az új intézkedések nem hozhatnak egyik napról a másikra paradicsomi állapotokat, de valamennyien érezzük, hogy könnyebbé, szebbé vált életünk. Ezért a szebb életért még harcosabban állunk ki és verjük vissza az ellenség minden támadását.

Ezután Farkas Mihály elvtárs emelkedett szólásra.

- Sztálinvárosi dolgozói!

- Nagy pártunk júniusi határozata és kormányunk új programja, hazánk fejlődésének új szakaszát nyitotta meg.

Szorgalmas dolgozó népünk: a magyar munkásosztály, dolgozó parasztságunk és a magyar értelmiség, a hároméves terv és az
/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 30. kiadás

1953. szeptember 15.

23 óra 10 perc

/A szőlővárosi dolgozók. . . 2. folyt./ t SL/PE M

első öt éves terv négy éve alatt pártunk és kormányunk irányításával és hathatós segítségével hatalmas munkát végzett. E hatalmas alkotómunka eredményeként hazánk - mint tudják - ipari országgá fejlődött és mezőgazdaságunk is korszerűbb színvonalra emelkedett. Népünk tehát szorgalmas, önfeláldozó munkájával megteremtette azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik, hogy hazánk mind erőteljesebben a növekvő jólét országává váljék. /taps/

A szocializmus építése a nép jólétének folyamatos emelkedését szolgálja. Az új gyárak, az új kohók, a több cél, több villamosenergia, több szén, több buza, több hus, több zsír, több cipő, több és jobb minőségű textilanyag mind azért szükséges, hogy szebbé, gazdagabbá, könnyebbé tegye népünk életét. /taps/

Pártunk júniusi határozata és az ennek alapján kidolgozott kormányprogram azt mondja ki, hogy elérkezett annak az ideje, hogy olcsóbb legyen a megélhetés, alacsonyabbak legyenek a fogyasztási cikkek árai, növekedjen a dolgozók reálbére, a dolgozók forintjaikért többet és jobb minőségű fogyasztási cikkeket tudjanak vásárolni. Azt hiszem elvtársak, hogy nem tévedek, ha kijelentem, hogy pártunk és kormányunk e határozata azt fejezi ki, amit népünk joggal várt a párttól, a kormánytól.

Persze mi azt is tudjuk, hogy még nem teljesítettük népünk azon óhaját, hogy a zsír és a hus is olcsóbb legyen és kellő mennyiségben lehessen húst és zsírt vásárolni. Kijelenthetem önöknek, hogy erre is sor fog kerülni, olcsóbb lesz a hus és a zsír is /taps/ de ehhez, hogy ez bekövetkezzék még számos - nem is olyan könnyű - feladatot kell a pártnak és a kormánynak dolgozó népünkkel vállalva, közösen megoldani. A párt útmutatásai alapján a kormány most azon dolgozik, hogy ezt a feladatot meg is oldja. Ehhez azonban időre is szükség van. Bőséges kukorica-termésünk és növekvő sertésállományunk jó gazdálkodás mellett lehetővé teszi a hus és a zsír mennyiségének a növelését. Megnyugtathatom önöket, hogy mihamarabb ezeket a feladatokat sikeresen megoldjuk, a kormány nem fog kísérkedni azzal, hogy a hus és a zsír árának a leszállítását is elrendelje. A párt és a kormány szavára népünk építhet, mint a köziklára! /taps/ A párt határozatának és a kormány programjának sikeres végrehajtását érzi már népünk és a jövőben még kézzelfoghatóbban fogja érezni. A kormányprogramban bejelentett intézkedéseket a kormány az első betűtől az utolsó betűig be fogja tartani és minden eszközt fel fog használni arra, hogy tovább emelje népünk életszínvonalát, a dolgozók jólétét!

/folyt. köv./

M T I. B E L F Ö L D I. H I R E K

B 31. kiadás

1953. szeptember 15.

2³óra 14 perc

/A sztálinvárosi dolgozók. . . 3. folyt./ t SL/FE M

A mi nagy pártunk és népi kormányunk, elvtársak, hus a nép husából és vér a véréből s ezért pártunk és kormányunk tevékenységét egyetlen nagy eszme vezérli; mind jobban és sikeresebben szolgálni a nép ügyét, jólétének biztosítását. A párt és a kormány a népért dolgozik, a népet szolgálja, ezért arra van szükség, hogy népünk még hathatósabban támogassa nagy pártunkat és kormányunkat, hogy pártunk és kormányunk még jobban, még eredményesebben tudja szolgálni a nép ügyét.

Amikor július 4.-én Nagy Imre elvtárs meghirdette kormányunk új programját, népünk nagy lelkesedéssel fogadta azt: Milliók és milliók érezték, hogy pártunk határozata alapján kidolgozott kormányprogram a nép akaratát fejezi ki. A magyar városokban és falvakban - legyen az munkás, paraszt, vagy értelmiségi - egyaránt azt mondta: ez a mi programunk, ez a nép programja. /taps/ E program megvalósításának első eredményei nyomán mindenütt javul már az élet és fokozódik a dolgozók millióinak munkakedve.

De persze az ellenség sem alszik. Erzi, hogy a párt határozatának és a kormány programjának megvalósítása súlyos csapást jelent számára. Ezért népünk belső és külső ellenségei most azon mesterkednek, hogy lekicsinyeljék a kormányprogram és annak végrehajtása során tett intézkedések jelentőségét. Először azzal házalnak az ellenség szószólói, hogy a kormány programja papíron marad. Most, hogy már képtelenek a csillagot letagadni az égről, hiszen napról napra inkább élő valósággá válik - kénytelenek taktikát változtatni. Most azt mondják: "Igaz, van árleszállítás, igaz, megindult a munkáslakások építése, igaz, a parasztság is egy sor kedvezményben részesült már, - de mindez mégis kevés." Most így szeretné az ellenség népünk növekvő munkakedvét csökkenteni és mind szilárdabbá alakuló egységét lazítani. Ezeknek a volt urikaszinó tagjainak, volt gyárosok és földbirtokosok ügynökeinek most semmi sem elég. Jobban mondva, nekik sok, nagyon sok az, hogy a nép életszínvonala emelkedik, csak ez ellen most úgy harcolnak, hogy azt mondják - mindez kevés!

4 Amikor ezek az urak voltak Magyarország teljhatalmu gazdasági, akkor Magyarország a 3 millió koldus országa volt. Amikor ezek az urak vezették hazánkat: éhbéért dolgoztak a munkások, parasztok és a munkanélküliség tette nyomoruságossá életüket.

/a kormányprogram

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 32. kiadás . 1953. szeptember 15.

23óra 25 perc

/A sztálinvárosi dolgozók. . . 4. folyt./ t SL/PE M

Amikor ezek az urak voltak Magyarországon gazdái, akkor a parasztok milliói korgó gyomorral robotoltak a nagybirtokokon és diplomás emberek napszámos munkára kényszerültek. Ezeknek az uraknak a szívük mélyén az fáj és az nem tetszik, hogy egyre javul népünk élete, hogy emelkedik népünk életszínvonala. Nekik az fáj és az nem tetszik, hogy népünk a párt politikáját és a kormány programját sajátjának vallja és annak megvalósításáért minden erővel harcolni kész.

Vigyázni kell arra elvtársak, hogy becsületesebben dolgozzanak, ne menjen lépve és ne kerüljön az ellenség hálójába. Fáradhatatlanul dolgozzunk mindannyian azon, hogy népünk megismerje és magáénak vallja pártunk helyes politikáját, kormányunk népszerű programját. De ami annál is fontosabb: gondoskodnunk kell arról, hogy pártunk határozata és kormányunk programja mind sikeresebben és mind nagyobb mértékben váljék valóra.

Elvtársak! Nem árulok el sem párt, sem kormányt, ha kijelentem, hogy pártunk és kormányunk a jövőben még határozottabban fog gondoskodni arról, hogy népünk életszínvonala tovább emelkedjen. Ehhez azonban nem elég csak a párt és a kormány akaratát, ehhez feltétlenül szükséges az, hogy népünk még erőteljesebben támogassa a pártot és a kormányt. A nép életszínvonalának további emelése a termelés frontszakaszán dől el! "Termelj többet, jobban élsz!" Ez a jelszó elevenen éljen és hasson minden magyar faluban, mindenütt, ahol alkotó munka folyik!

/üzemben, minden

A kapitalista társadalomban a termelés a gyárosok, a bankárok, a földesurak zsebébe töni, az ő gazdagodásukat szolgálja. Merőben más a helyzet a szocializmust építő országokban és így hazánkban is. nálunk a termelés a nép, az egész ország gazdagodását, a jólét emelkedését szolgálja, ezért érdemes jobbat és többet termelni. Az életszínvonal további emelkedésének sorsa így tehát népünk kezébe van bízva. Amilyen mértékben fog nőni a termelés, amilyen mértékben fog csökkenni a termelt javak önköltsége, úgy fog emelkedni az életszínvonal. Nagyobb szerzettséggel, szilárdabb munkafegyelmel, a vezetés jobb megszervezésével emelni kell a kibocsájtott áruk mennyiségét és biztosítani kell a jobb minőséget. Összpontosítsuk erőnket a III. negyedévi terv teljesítésére és a IV. negyedévi terv teljesítésére és teljesítésére.

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 33. kiadás

1953. szeptember 15.

23 óra 30 perc

7/1 Sztálinvárosi

dolgozók. . . 5.folyt./ t SI/PE M

Elvtársak! Nagy pártunk a felszabadulás óta eltelt évek során nem egy csatát nyert meg. Semmi kétség, hogy a szocializmus további sikeres építésével, mely egyet jelent a jólét emelésével is - megnyerjük a magasabb életszínvonalért vívott csatát. Így lesz ez, mert szorgalmas népünk, amely eddigi harcai folyamán is követte nagy pártunkat, a jövőben még szorosabban felsorakozik pártunk és kormányunk mögé és jobb munkával, szilárdabb fegyelmel, nagyobb munkakedvvel megteremti az életszínvonal további emelésének újabb feltételeit.

Éljen a magyar dolgozó nép, a jólét megteremtője!
Éljen a Magyar Népköztársaság szeretett kormánya!
Éljen a mi nagy és dicső pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja, népünk győzelmeinek harcdezt vezetője!

Farkas Mihály elvtárs beszéde után a hatalmas tömeg ütemes tapssal éltette a pártot, majd határozatot hoztak Sztálinvárosi dolgozói. A határozatban a műszaki vezetőség vállalta, hogy olyan munkakörülményeket teremtsen, amely a kormányprogram szellemében jobbá teszi a sztálinvárosi dolgozók életét, könnyíti munkájukat. Ugy szervezik meg a munkát, hogy az év végére behozhassák elmaradásukat és teljesíthessék a tervet első szocialista városunk építői. A határozat a tanácsnak is feladatává teszi, hogy mielőbb készítsen tervet a hibák kijavítására és a tervet sürgősen valósítsa meg. Sztálinvárosi dolgozóink határozata ezekkel a szavakkal fejeződik be:

"Még szilárdabb egységben, még jobb munkával segítjük a kormányprogram végrehajtását." /MTI/

v e g e

R

MTI BELFÖLDI HIREK

B I. kiadás

1953 szeptember 15

19 óra 05 perc

ERTELMISÉGI NAGGYÜLÉS AZ ERTEL SZÍNHÁZBAN

t KC-Bc/Hné/Hné M.

/Erkol

Az Országos Béketanács és a Műszaki és Természettudományi Egyesületek szövetsége kedden délután értelmiségi naggyűlést rendezett az Ertele Színházban a Tudományos Munkások Világszövetsége III. Kögyűlése alkalmából. A hatalmas színházban teljesen megtelt a magyar értelmiség kiváló képviselői: tudósok, orvosok, mérnökök, pedagógusok, művészek, írók, hogy meghallgassák a világ haladó tudosai kiváló képviselőinek beszámolóját a TMV közgyűléséről, az értelmiség előtt álló feladatokról.

Megjelent a naggyűlésen Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Renczi Sándor az Országgyűlés elnöke, Altomáré Iván élelmiszerügyi miniszter, Eszoldos Sándor egészségügyi miniszter.

Öt óra után néhány perccel elfoglalta helyét a naggyűlés elnöksége, amelynek sorában ott volt Frédéric Joliot-Curie, a TMV elnöke, A.I. Oparin Sztálin-díjas akadémikus és J.D. Bernal a TMV alelnökei, J.G. Crowder, a TMV főtitkára, Tu Csang-vang, a TMV vegyészeti tanácsának tagja, Sir Schib Szing Sokhey indiai orvos-vezérőrnagy, I. Malek csehszlovák akadémikus, Darvas József nemzettelési miniszter, Erdoy-Gruz Tibor oktatásügyi miniszter, Rusnyák István: Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Osztrácsi György, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, Andics Ernő, az oktatásügyi miniszter első helyettese, Biro Ferenc kőhő- és építési miniszterhelyettes, Valkó Endre a ITESz főtitkára, Kocsis János, az Országos Béketanács titkára, Kodály Zoltán Kossuth-díjas zeneszerző, Jánossy Lajos, Straub Brúnó Kossuth-díjas akadémikusok, Mosonyi Emil, Havas András, Kossuth-díjasok, az Akadémia levelezőtagjai, Szabó Pál Kossuth-díjas író, Glácz Oszkár Kossuth-díjas festőművész, Mikus Sándor Kossuth-díjas szobrászművész, Boldizsár Iván, a Magyar Nemzet főszerkesztője, valamint a magyar értelmiség több más kiváló képviselője.

A naggyűlést Rusnyák István, Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke nyitotta meg.

/folyt.köv./ II

MTI BELFÖLDI HIREK

B I. kiadás

1953 szeptember 15

19 óra 05 perc

ERTELMISÉGI NAGYGYŰLÉS AZ
ERTELMISÉGI NAGYGYŰLÉS AZ SZÍNHÁZBAN

t KC-Bc/Hné/Hné M.

/Erkol

Az Országos Béketanács és a Műszaki és Természettudományi Egyesületek szövetsége kedden délután értelmiségi nagygyűlést rendezett az .../Színházban a Tudományos Munkások Világszövetsége III. Közgyűlése alkalmából. A hatalmas színházban teljesen megtöltöttek a magyar értelmiség kiváló képviselői: tudósok, orvosok, mérnökök, pedagógusok, művészek, írók, hogy meghallgassák a világ haladó tudosai kiváló képviselőinek beszámolóját a TMV közgyűléséről, az értelmiség előtt álló feladatokról.

Megjelent a nagygyűlésen Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Renczi Sándor az Országgyűlés elnöke, Altomáré Iván élelmiszerügyi miniszter, Szoldos Sándor egészségügyi miniszter.

Öt óra után néhány perccel elfoglalta helyét a nagygyűlés elnöksége, amelynek sorában ott volt Frédéric Joliot-Curie, a TMV elnöke, A.I. Oparin Sztyálin-díjas akadémikus és J.D. Bernal a TMV alelnökei, J.G. Crowder, a TMV főtitkára, Tu Csang-vang, a TMV vegyészeti tanácsának tagja, Sir Sahib Singh Sokhoy indiai orvos-vezérőrnagy, I. Molek csehszlovák akadémikus, Darvas József nemzettelési miniszter, Erdoy-Gruz Tibor oktatásügyi miniszter, Rusnyák István: Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Osztróvski György, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, Andics Erzsébet, az oktatásügyi miniszter első helyettese, Biro Ferenc kő- és építési miniszterhelyettes, Valkó Endre a ITESZ főtitkára, ... a.c., az Országos Béketanács titkára, Kodály Zoltán Kossuth-díjas zeneszerző, Jánossy Lajos, Straub Bruncó Kossuth-díjas akadémikusok, Mosonyi Emil, Havas András, Kossuth-díjasok, az Akadémia levelezőtagjai, Szabó Pál Kossuth-díjas író, Glatz Oszkár Kossuth-díjas festőművész, Mikus Sándor Kossuth-díjas szobrászművész, Boldizsár Iván, a Magyar Nemzet főszerkesztője, valamint a magyar értelmiség több más kiváló képviselője.

A nagygyűlést Rusnyák István, Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke nyitotta meg.

/folyt.köv./ II

MTI BELFOLDI HIREK

B II/A kiadás 1953. szeptember 15. 13 óra 20 perc

/Értelmiségi naggyűlés...2/A folyt./ BL He M₁

De ahhoz, hogy a tudomány valóban beválthassa igazi hivatását és hogy az építésnek, az élet védelmének fegyvere legyen, ahhoz az szükséges, hogy a tudósok egyre szélesebb rétegei ismerjék fel munkásságuk társadalmi szerepét, hogy a tudósok állástfoglaljanak tudományuk eredményeinek a béke és az emberiség jóléte érdekében történő felhasználása mellett, hogy valamennyi ország tudóssai szorosán fogjanak össze a tudomány szabadsága, zavartalan fejlődése, egyszóval a béke mellett.

/Folyt. köv./

TL

MTI BELFOLDI HIREK

B II. kiadás

1953. szeptember 15.

19 óra 15 perc

/Értelmiségi nagygyűlés...1.folyt./ § BL He MI

Egész dolgozó népünk és értelmiségünk nevében üdvözölte a haladó tudomány legjobb képviselőit, a Tudományos Munkások Világszövetsége III. Közgyűlésének résztvevőit, majd emlékeztetett arra, hogy a Béke-Világtanács budapesti felhívásában a többi között a következő célkitűzés is szerepel: "A kulturális eredmények leg szélesebbkörű oszeréjére van szükség, hogy mindenki továbbadhassa munkájának gyümölcseit, a technika eredményeit, a tudomány és a művészet vívmányait."

- Az elmúlt három hónap alatt a béke hívei világszerte komoly erőfeszítéseket tettek a nemzetközi kulturális kapcsolatok kiszélesítésére - mondotta. - Ezek az erőfeszítések már edig is komoly eredményekre vezettek és bizonyos, hogy a haladó tudományos világ nagy jelentőségű eseménye, a TMV most lefolyt közgyűlése további sikerek biztosítója lesz.

- A TMV III. Közgyűlése tanúságot tett amellett, hogy a tudomány művelői és terjesztői az egész világon egyre inkább megértik, hogy a tudósok, sőt az egész világ haladó értelmiségének összefogása megteremti azt a légkört, amely a kultúra és a tudomány egészséges fejlődéséhez szükséges és amely egyúttal biztosítja annak, hogy a népek egymás tudományos értékeit és eredményeit megismerjék, s ezáltal megszűnjék azoknak a tényezőknél jelentős része, amelyek a népek közötti ellentétet fenntartják.

- A magyar tudomány dolgozói, akiknek nagyrésze láthatta azt a pusztulást, amelyet két világháború okozott népünknek, hazánk felszabadulása óta sokat tanult.

- Megtanulták többek között azt is, hogy saját sorsuk és egész népünk sorsa az ő hálytállásuktól és munkájuktól is függ. Elmúltak azok az idők, amikor a tudósok úgy gondolták, hogy az ország ügyeinek intézése nem a tudósok, hanem csak a politikusok dolga. Ma már tudjuk, hogy ez mindnyájunk dolga és kötelessége. Az igazi tudomány az, amely a természetnek és a társadalom életének jelenségeit kutatja, összefüggéseit, törvényszerűségeit feltárja, a valóság megismerésével és a felismert igazságok elterjesztésével az emberi haladás, a társadalmi felemelkedés ügyét kívánja szolgálni. Az emberi munka könnyebbé, az élet szebbé tételére, védelmére hivatott igazi tudomány fejlődésének, virágzásának érdekei szükségképpen azonosak a dolgozó néptömegek érdekeivel.

/Folyt.köv./

TL

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B III. kiadás

1953 szeptember 15

19 óra 25 perc

/Értelmiség: nagygyűlés...2.folyt/ t HI Hné MI

- Ezeket az eszméket írta zászlajára megalkulása-
kor 1946-ban a Tudományos Munkások Válaszszövetsége.

- Mi, magyar értelmiségiek a legteljesebb tudomá-
nyos emberi meggyőződéssel, szívvel-lelkkel állunk ki a TMV cél-
kitűzése mellett. Mi, akik előtt a felszabadulás és népi demokra-
tikus rendszerünk győzelme a békés alkotó munka soha nem álmódott
lehetőségeit nyitotta meg, lelkesen üdvözlünk minden olyan erőfe-
szítést, amely a nemzetközi haladó erők összefogására, békés
munkánk feltételeinek biztosítására és kiszélesítésére irányul.
Mi, akik tanúi és tevékeny részesei vagyunk népünk felvirágzásának,
a magyar tudomány hatalmas fellendülésének, akik nap, mint nap ta-
pasztaljuk államunk mindenirányú bőkezű gondoskodását, érezzük dol-
gozó népünk szerető megbecsülését, mélyszélesen gyűjtőterünk min-
den olyan megalommal, amely a tudomány fejlesztését, a tudósok
érdekeinek védelmét, a tudomány eredményeinek az egész emberiség
felemelkedésének szolgálatába állítását tűzi ki célul.

- Csakán ebben az évben nemzetközi jelentőségű aka-
démiai ünnepi hetet, történelem kongresszust, fizikus kongresszust
rendeltünk. Résztvettünk a berlini fizikus és matematikus
kongresszuson, a stockholmi vegyészkongresszuson, a varsói matema-
tikus kongresszuson. Ideronnyelvű kiadványainkon keresztül több
mint 1200 külföldi tudományos intézménnyel tartunk fenn kapcsolatot
és ezektől rendszeresen 1600 folyóiratot kapunk.

- A TMV közgyűlése ezen a téren is további erőfeszíté-
sre sarkant értelmiségünket. Most még jobban fel tudjuk mérni
a nemzetközi kapcsolatok szolgálatát, a tudományos eredmények ki-
cserelésének jelentőségét. Most még szilárdabbá vált az a meggyőző-
désünk, hogy hazánk felvirágzásán, népünk anyagi és kulturális léte-
nyének kielégítésén fáradozva egyúttal az egész emberiség haladásáért
és hasznos szolgálatokat tehetünk. Most még jobban átértékeljük
azt a nagy felelősséget, amely ránk, értelmiségiekre, tudományos
munkásokra hárul, akiknek az első vonalban kell küzdenünk a népek
közötti megértés és tartós béke előmozdításáért, a népek felemel-
kedéséért és jólétéért szolgáló tudományos igazságok győzelméért! -
mondotta befejezésül Rusanyák István.

Ezután Frédéric Joliot-Curie professzor, a Béke-
Világban és a Tudományos Munkások Válaszszövetségének elnöke
mondott beszédet. Hosszantartó nagy taps üdvözölte Frédéric Joliot-
Curie-t, amikor szövegére emelkedett:

(Joliot Curie beszédét később közöljük.) / f. köv./

Értelmiségi nagygyűlés az Erkel Színházban... 3. folytatás / 2. tolt. Bn

A.I. Oraria akadémikus emelkedett ezután szólásza.

- Napjainkban a tudomány rendkívül jelentős szerepet tett az egész emberiségre nézve, - mondta. - Behatolt az élet minden területére és az ember minden tevékenységére. Hatálya eddig példátlan méreteket ért el. A modern természettudomány valóban grandiózus sikerei azt mutatják, hogy az emberi ész lehetőségei korlátlanok és hogy képes bármilyen maga elé tűzött cél elérésére. A tudomány azonban kétélű fegyver és csak akkor érheti el sikeresen legfőbb célját, hogy az emberek boldogulását és javát szolgálja - ha valóban az egész népet. Ha viszont a tudomány haszonra és haszonnal érdekel, kapzsi emberek kis csoportjának kezébe kerül, szörnyű és pusztító eredményekhez vezet. A tudós, az igaz tudós azonban egyáltalán nem közömbös, hogy milyen célt szolgál alkotó munkájának gyümölcse. Nem jár el becsületesen, ha megengedi, hogy kezének alkotásiát felhasználják emberek megsemmisítésére és kulturális értékek pusztítására. De ugyanakkor ostobán is cselekedne, mert a háború elsöpri a saját alkotó munkájához szükséges feltételeket is. Napjainkban tehát, amikor eldől az emberiség sorsának jövője, egy becsülettel tudós értelmiségi vagy lelkiismerete sem engedheti meg, hogy szűkebb tudományos szakmájába zárkózzék és visszavonuljon az élettől, az úgynevezett "titizta tudomány" elefántcsonttoronyába. A háborús propagandisták minden erőfeszítése ellenére és minden hazugságuk és ábrándgyűlölet propagandájuk ellenére a tudósok mind szélesebb körök hatják át az emberiség iránti kötelességük felismerése.

- Ez az oka, hogy mind szélesebb körben jelentkezik a világ minden országában a tudósainak az a törekvése, hogy egyesüljenek a békeért folyó harcban. Ez a törekvés világosan megmutatkozott a Tudományos Munkások Világkongresszusán és különösen az utolsó moszkvai kongresszusán is, ahol határozatként fogadták el a tudomány vívmányainak felhasználásáról békés célokra.

- Ezekért a békés célokért, a világ minden becsülettel tudóssal harcolva nagy lelkesedéssel harcolnak a szovjet tudományos munkások is. Ez következik magából a szovjet tudomány lényegéből és azokból az alapelvekből, amelyekre felépül.

- A tudomány békés célokra való felhasználásának egyik legfőbb biztosítéka a tudomány demokratikus volta, mert az egyszerű emberek milliói nem akarnak háborút, békességben akarnak dolgozni maguk és gyermekeik jövőjéért.

- A tudomány demokratikus volta a szovjet tudomány egyik legjellegzetesebb tulajdonsága.

Nálunk ma a fiatal tudósok többsége a nép fiaiból került ki. /f.köv./

B. V. kiadás

1953. szeptember 15.

19 óra 10 perc

Értelmezési nagygyűlés az Erkel Színházban... 4. folyt. / 3. tot. Nn

- A szovjetek országában valóban tudóssá válik a gyár-
ból vagy faluból kikérült bármely ifjú vagy bármely lány, ha megvan
benné a képesség, kitartás és tudomány szeretete. E célra nálunk
megtérítettük az összes szükséges anyagi és erkölcsi előfeltétele-
ket. Ennek az oka, hogy a szovjetunióban azelőtt földetlen roha-
mossággal növekednek a tudományos kaderek, szakadatlanul emelkedik
a kutatóintézetek, főiskolák, szaklaboratóriumok, kísérleti álloma-
sok és telepek száma.

- A szovjet tudomány különleges jellemvonása, hogy nálunk
a tudományos alkotásban nemcsak azok az emberek vesznek közvetlen
részt, aki teljesen a tudományos tevékenységnek szentelték magukat.
A szovjet tudomány az akadémiákról és az egyetemekről kikerült a
gyárakba és kolhozmezőkre, megszünt kiváltságot a jogja lenni és
az egyszerű emberek - a gyakorlat embereinek és a tanulmány ujtói-
nak vivőnyá lett. Nálunk minden igaz gondolatot, minden tudományos
javaslatot felkarol a gyárak és mezők skezzer dolgozójának ügyes ke-
ze. Ezen az emberek méltán tekintik magukat a tudományos alkotás
részeseinek és sohasem fogják megengedni, hogy az emberek karára
hasznalják fel a tudományt.

- A szovjet tudomány e széleskörű demokráciája és igazán
népi volta már egymagában is kizárja annak lehetőségét, hogy ezt
a tudományt romboló, támadó és empergyűlítő célra lehessen felhasz-
álni.

- A szovjet tudomány képes törekvéseinek további szava-
tossága egy másik sajátossága. Ez a filozófiai világnézet világos-
sága, ami mindenfajta kutatás elengedhetetlen alapja.

- Mi, szovjet tudósok, a természettudomány egyes
kérdésiben igen sokféle és néha egészen éles vitát folytatunk. Világ-
nézeti kérdésekben azonban egy fából vagyunk faragva. Ezilárdan meg-
vagyunk győződve a világot objektív valóságáról és progresszív fejlő-
déséről. Ezért bizakodóan nézünk a jövőbe. Teljes határozottsággal
és a ránk jellemző szenvedélyességgel utasítjuk vissza a malthusian-
nizmust, a föld csökkenő termékenységének elméletét és ehhez hason-
ló meséket, amelyek célja bebizonyítani az egyszerű embernek, hogy
nem számíthat anyagi helyzetére javulására, hogy megmentése a szüle-
tések számának korlátozásából és ehhez hasonló süstös ostobaságokból
áll, hogy a földön tulcsok éhes száj tátog, és hiús, hogy ő maga
jól éljen, örökre be kell zárni ezeket a szájakat, az emberek töme-
ges megsemmisítésével, a háborúval. Mi ezzel szemben határozottan és
tudományos megalkozottsággal meg vagyunk győződve, folyt. köv.

TL

B. Viharszél

1953 szeptember 15.

19.45 perc

Értelmiségi nagygyűlés az Eötvös Színházban... 5. folytatás / a tot Bn

hogy minden ember számára nemcsak, hogy hely van a nap alatt, hanem az élet helyes megszervezésével megteremthetők a szűke és anyagi feltételek, hogy az ember örömet találjon az életben, és fejlődjön mind fizikailag, mind szellemileg. Nem látjuk azonban a lehetőségek gyakorlatát, amelyekkel a tudomány és a munka rendelkezik az egyre növekvő bőség megteremtéséhez. Az élő természet olyan lehetőségeket rejt magában, amelyek észszerű kihasználással kielégíthetik a földgolyó minden lakójának szükségletét. Ma is, ha a föld lakossága mérhetetlenül megnövekedne.

- Kategorikusan tagadjuk annak jogosságát, hogy a létért való küzdelem biológiai törvényeit gépiesen át lehet vinni az emberi társadalmi viszonyokra. Számunkra az embernek farkasa elv alapjában véve elfogadhatatlan, tudományellenes. Ezen ellenkezőleg, hiszünk az emberek barátságában és testvériségében.

lehet
- Elveinkkel lehet egyetérteni, és véleményünkkel, vagy vitába szállni és ebbe mi szívesen belenyúlunk, mert a vitében az igazság győz. De egyetlen becsületes ember sem találja meg az általunk hirdett célokban még nyomát sem annak, ami az embergyűlölet vagy háborús teljesítés elméleti alapjául szolgálhatna. A szovjet tudósok egyetemesek abban a törekvésben, hogy harcolnak a béke ügyéért, és a háborús gyújtogatók ellen. Mi tudjuk, hogy az országok között fennálló minden ellentét megoldható békés úton és felhívjuk minden ország lakadó tudósát minden rája megfeszítésére, hogy megteremtse a teljes és kölcsönös megértést és az alkotó tudományos együttműködést.

- A világ népei békére vágynek!

Fogjuk össze

- minden tehetségünket, használjuk fel a tudomány egész hatalmát, hogy legyőzhetetlen gátat emeljünk az új világháború gyújtogatóinak útjába!

folyt.köv. II

MTI BELFÖLDI HIREK

B VII. kiadás

1953 szeptember 15

20 óra 20 perc

/Értekezési nagygyűlés...6.folyt./ Bc/Ho/Hnc M

A. I. Operán nagy szusszal/fozdott beszéde után
J.D. Bernal, a Tudományos Munkások Világszövetségének alelnöke
szól a nagygyűlés részvevőjéhez:

- Mindesidre absztrakt sikon foglalkoztunk a tudomány problémáival és nemzetközi tudományos együttműködés konkrét feladataival csak itt, a magyar tudomány és kultúra dolgosaival való megbeszélés közben kezdjük megvalósítani. A két előttem szólótól sokat hallottak arról, hogy mennyire különbözőképpen alakul közös ügyünk, a tudomány, két különböző gazdasági és politikai rendszerben. Szeretnék néhány szót szólni a Tudományos Munkások Világszövetsége sajátos feladatáról. A mi szövetségünknek össze kell hoznia a különböző rendszerekben élő tudósokat és feladata, hogy helyreállítsa a tudomány egységét a világ kettészakadása ellenre olyan új módon, ahogyan elmszabályaink előírják, amelynek első pontja a tudományok az emberiség javára való felhasználását követeli. Világosan látjuk, hogy az az új hatalom, amit a tudomány jelent az emberiség számára, nem ismer határokat, és csak úgy használhatjuk fel, ha mindenki számára elérhető. A modern technika egy olyan tudatosan szervezett és automatikusan működő termelési rendszert von maga után, amelyben az ember többé nem rabszolgája, hanem ura a gének. Az új ipari forradalom, amely megszünteti a monoton munka szükségességét, mint ahogyan az előbbi ipari forradalom megszüntette a nehéz munka szükségességét, még többet követel az emberi képességektől, különösen az intelligenciától és együttműködéstől. A modern világban minden társadalmi és gazdasági rendszer sikere az az elvárható, hogy milyen mértékben alkalmazza az új lehetőségeket, amelyeket a technika teremtett, különösen pedig, hogy milyen mértékben tudja felhasználni a természeti legértékesebb kincsét, az intelligens, jelkötött alkotó emberi szellemet. Ez természetesen megköveteli azt, hogy a tudományos közpás minden ember számára elérhető legyen.

△ egybe

- Hogyan használják fel az új technikát a világban, melyben élünk? Joliot-Curie és Operán professzorok beszédeiből kiűnt a hanyatlás és a növekedés számos ellentéte. En u yanonok az ellentétnek egy nagyon jellegzetes megnyilvánulását szeretnék beszélni: a tudomány helyzetéről a világkettészakadás központjában, az Amerikai Egyesült Államokban. Az ellentét itt a koncentráció és a szétszórás között van. A tudomány az ipar nyomában jár és ahol az ipar összpontosított, a tudomány is jobban összpontosul. Míg az ipar és a tudomány nagyon egyáltalánossá válik meg a világban. A nagyobb profit szükségesszerű bejuttatásában hogyan az a tendencia, hogy a régi ipari központokat fejlesztik

/folyt.köv./

TL

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B VIII. kiadás

1953 szeptember 15

20 óra 25 perc

/ ERTELMISÉGI HAGYGYÜLÉS....7.folyt/ t BL Hné M1

és oda építik a laboratóriumokat és egyéb tudományos létesítményeket. A gyors növekedés következtében egész kontinenseknek nemcsak nyersanyagkészleteit rabolják el, hanem szellemi tartalékait is. Sok ország legtehetségesebb fiait azokra a helyekre kényszerítik, ahol foglalkoztatni tudják őket. Amerikában űrási tudományos munka folyik, de ez csak a egyre jobban militarizálódó ipar keretein belül talál kifizetődő alkalmazást.

- Az ellenkező tendenciát látjuk ott, ahol a szocializmus tervszerű építése következtében a cél az ipar és a tudomány szétosztása, a legszélesebb területen. Ilyen módon az egész kultúrát egységesen fejlesztik.

- Milyen megrázott az az ellentét, amelyet az egymástól csak néhány órányi távolságra fekvő dunamenti két nagyváros között tapasztaltam. Bécsben is bőségesen tudományos dolgozókkal, bár sokkal kevesebbel, mint itt. Ők és Önök ugyanazt a tudományos növekedést kapták s bizonyára sokan közülük barátaik is. Mégis ott ellentétben azzal, amit itt láttam, - a probléma nem az, hogy kevés az ember a munka elvégzésére, hanem az, hogy a tudósok számára nincs elvégzendő munka. Ausztriában a tudomány számára nincsenek lehetőségek. Ott az egyetemeken kevesebb diák tanul, mint itt és az egyetemet végzettek állástalanul tengődnek vagy külföldre emigrálnak.

- De erről a különbségről nem kell sokat beszélni. Önök közül bizonyára sokan voltak hasonló helyzetben. Ma Önöknek más nehézségeik vannak; ezek a növekedés, nem pedig a hanyatlás nehézségei.

- Ezeket az ellentéteket azért említettem meg itt, hogy kiemeljem szervezetünknek, mint szövetségnek feladatát annak az egységnek létrehozásában, amely ezeket az ellentéteket feloldhatja. Egységesítő szervezetbe kell összefognunk mindezeknek az országoknak - az Egyesült Államoknak és a Szovjetunióknak csakúgy, mint Kínának, Indónak, Ausztriának és Magyarországnak - tudósait. A rendszerek különbözősége mégis különbség. Ezzel szemben a tudósok közötti válaszfal mesterséges és szándékosan előidézett szakadás. Valahányszor tudósokat hívunk össze, mint ez alkalommal is, közös problémákra és mindannyiunkat érdeklő kérdésekre akadunk, nemcsak tudományunk terén, hanem a tudomány és a társadalom viszonyának terén is

/folyt.köv./

TL

MTI BELFÖLDI HIREK

B IX. kiadás

1953 szeptember 15

20óra 35 perc

/Értelmiségi naggyűlés....8.folyt/ t HI/Tr/Hm: M

A mai világhelyzetben azonban csakis olyan fővárosokban, mint Budapest, tudjuk az egész világ tudósait összehívni. Szeretnénk New-Yorkban és Londonban is megrendezni közgyűléseinket, viszont második közgyűlésünket is egyszerre két helyen, Párizsban és Prágában kellett megtartani. Az a hatalmas erő, amelyet nekünk itteni tapasztalataink kölcsönöznek, segít bennünket abban, hogy továbbra is kiterjedően harcoljunk az egész világ tudományos életének egységéért. Mindaddig nem nyugszunk, amíg a világ valamennyi országának tudásai és műszaki értelmisége számára lehetővé nem válik, hogy együttesen vitassák meg közös feladataikat.

- Végezetül még néhány szót szeretnék szólni a harmadik közgyűlés tényleges munkájáról. Az a feladat állt előttünk, hogy olyan utakat találjunk, amelyeken az együttműködés eredményesen megvalósítható. Ugyanakkor a tagszervezeteink által beterjesztett határozatok elfogadásával kifejeztük az egész világ tudósainak véleményét, a tudományt - az emberiséghez való kapcsolatának kérdésében - közvetlenül érdeklő problémákról. Abban a központi kérdésben: valamennyien egységes állásponton vagyunk, azt akarjuk, hogy a tudományt építésre, ne pedig rombolásra használják fel. Tudatában vagyunk azonban annak is, hogy a világ mai megosztottsága mellett ezt a célt egy ország, sőt még országoknak egy csoportja sem tudja egyedül elérni. Ezért első határozatunkban annak a kívánságunknak adtunk hangot, hogy a kormányok a jelenlegi alkalmakat megragadva, jussanak valószínű meggyőzésre, ami lehetővé tenné a lefegyverzést és az erőforrásoknak a tudomány és az emberi jólét szolgálatába való állítását.

- Második határozatunk tárgya az a kérdés, amelyben nekünk, mint tudósoknak különösképpen erkölcsi felelősségünk van. Ez a kérdés a tömegpusztító fegyverek, az atom- és hidrogénbomba és a baktériumháború kérdése. Ebben a határozatunkban is tárgyalásokért szállunk síkra, ezeknek a fegyvereknek betiltása érdekében.

- Harmadik határozatunkban felsoroljuk a tudósok jogait, különösképpen azokat a jogokat, amelyek a hidegháború által annyira veszélyeztetett nemzetközi tudományos kapcsolatok fenntartására vonatkoznak. Ebben a határozatunkban, valamint a bizottságok jelentéseiben konkrét javaslatokat terjesztettünk elő a különböző országok tudásai közötti kapcsolatok megjavítására és arra, hogy világosabban megmagyarázzuk, milyen lehetőségeket nyújt a tudomány a világ népei számára. Meggyőződésünk szerint, ahelyett az emberek tudására ébrednek azoknak az előnyöknek, melyeket számukra a tudomány jelent nemcsak anyagi javak tekintetében, de az emberi egyetértés és máltóság növekedése szempontjából is, akkor a világ jelenlegi szomorú állapotának végét lehet vetni. A népekkel együtt akarunk haladni egy olyan világ felé, amelyben a tudás mindenki számára elérhető és mindenki által gyarapítható.

/folyt.köv./ 7L

MTI BELFOLDI HIREK

B X. kiadás 1953. szeptember 15. 20 óra 40 perc

/Értelmiségi nagygyűlés...9.folyt./ MS/He/He MI

J.D. Bernal professzor nagy tetszéssel fogadott előadása után Rusznyák István, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke a következő beszéddel zárta be a nagygyűlést:

- Nemosak a nagygyűlés résztvevői, hanem az egész magyar értelmiség nevében is hálás köszönetet mondok az elhangzott három előadásért. A magyar tudomány munkásai a világ haladó tudományának három kiváló képviselője szájából hallottak most azokról a feladatokról, amelyek mindannyiunk előtt állnak. A mi hazánkban - hála dolgozó népünk fokozódó támogatásának - ugyyszólván már teljesen megvalósultak azok a célkitűzések, amelyeket a Tudományos Munkások Világszövetsége alapokmányában mint a tudomány fejlődésének alapfeltételeit megjelölték. Talán részben ennek is köszönhetjük azt a kitüntést, hogy a Tudományos Munkások Világszövetsége III. Közgyűlését Magyarországon tartották meg.

- Ez a megbecsülés örömmel, lelkesedéssel, új erővel és lendülettel tölt el valamennyiünket. Ez a nagy megtiszteltetés azonban ugyanakkor komoly, felelősségteljes kötelezettséggel jár. Arra kötelez bennünket, magyar értelmiségieket, hogy az eddigienél is fokozottabban merítve külföldi barátaink és harcostársaink utmutatásából, gazdag tapasztalataiból és tudományos eredményeiből, minden területen megjavítsuk, még magasabb szintre emeljük munkánkat. Tovább kell javítanunk tudományos alkotó és oktató tevékenységünket éppúgy, mint népünk nevelése, a béke eszméjének propagálása érdekében végzett ismeretterjesztő, felvilágosító munkánkat. Fokoznunk kell kapcsolatainkat és együttműködésünket az egész világ haladó tudósaival és válllatve kell harcolnunk a reakció, a hazugság a népek egymásra uszításának erői ellen.

- A magyar értelmiségnek, tudományos életünk minden munkásának tudatában kell lennie, hogy közös nagy cél egyesíti a világ valamennyi értelmiségi dolgozójával, hogy alkotó munkájának részleteredményeivel egy világszerte épülő hatalmas mű megvalósításához járul hozzá. Eppen ezért a jövőben fokozottabb erővel, tevékenyebben kell résztvennünk a Tudományos Munkások Világszövetségének munkásságában, célkitűzéseinek megvalósításában. A magyar tudósok, a magyar értelmiség mögött ott áll az egész dolgozó magyar nép és ez megadja nekünk azt az önbizalmat és erőt, amely szükséges ahhoz, hogy nagy feladatunkat sikerrel teljesíthessük.

/MTI/

IL

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B XI. kiadás

1953 szeptember 15 21 óra 15 perc

FRÉDÉRIC JOLIJOT-CURIE BESZÉDE AZ ERKEL SZÍNHÁZBAN TARTOTT ERTEL-
MISEGI NAGYGYŰLÉSEN

MS Ho/Hnó Mi Az előbbiakban a Szerkesztőségnek rendelkezésre
bocsátjuk Frédéric Jolijot-Curie beszédét.

- Mindenekelőtt szeretném a Tudományos Munkások Világ-
szövetsége nevében őszinte köszönetemet kifejezni azért, hogy ven-
dégül láttak bennünket Budapesten. Mi eddig is hallottuk híreket a magya-
rok vendégszeretetének, de nem tudtuk elképzelni, hogy ilyen bensősé-
ges, ilyen forró és ilyen szeretetteljes lesz irántunk.

- Azokon a találkozókon és megbeszéléseken, amelye-
ket onideig a mi barátainkkal, a magyar tudósokkal, a Magyar Tudomá-
nyos Akadémia tagjaival folytattunk, felismertük, milyen rendkívüli
támogatást és segínyt nyújt a magyar nép országának a tudománynak, az
akadémikusoknak munkájuk folytatására. Világszövetségünk, amelynek
az a célja, hogy a tudományt a maga teljes erőszében az emberiség
jólétének szolgálatába állítsa, csak örömmel tudja üdvözölni azt az
országot, amely minden erejével támogatja a tudósokat munkájuk el-
végzésében. Barátunk, Bernal professzor ur, a kiváló brit tudós fog
a továbbiakban részletesen beszámolni a mi Világszövetségünk munká-
járól és feladatairól.

- Én ezúttal egy olyan témával, olyan tárggyal szeret-
nék foglalkozni, amely különösképpen a szívenen fekszik és ez az ener-
gia kérdése. Előre is elnézésüket kérom, hogy beszámolóim nem lesz
teljes, nem lesz --- tökéletes, de a téma olyan nagy, hogy a rendelkezé-
semre álló időben teljességre nem tudtam törekedni. Köztudomásu,
hogy azok a nagy változások, amelyek az emberek gondolkodásában és
életében az utóbbi századokban végbementek, belső összefüggésben áll-
nak azoknak a tudományos ismereteknek fejlődésével, amelyek abból a
nagy technikai forradalomból erednek, amelyek lehetővé tették, hogy
jobban felhasználják természeti forrásokat: a szenet, az olajat, a
na asból lezuhant vizet és a szelot.

/az emberek által már régen ismert

- Az energia felhasználásában kétségkívül új korszak
kezdődött akkor, amikor az ember felfedezte és megismerte az atommagban
addig felhasználatlan mérhetetlen energiákat, az atomenergiát
és azzal, hogy felismertük azokat az energiákat, amelyeket a Nap sugár-
zása bocsát a Földre. Tudjuk, hogy a tudósok már létrehoztak, már
mesterentették uránium-roktorokat, amelyek az uránium-atommag
energiáját használják fel és tevékenyen folynak a kis létezők,

/folyt.köv./ π

MTI BELFOLDI HIREK

B XILkiadás 1953. szeptember 15.

Óra 20 perc

/Frédéric Joliot-Curie beszéde...1.folyt./ § Ha Mi

amelyek a napsugárzási energia felhasználására törekednek. Jelenlegi tudásunk is már megengedi, hogy előre lássuk, mekkora javak származnak az atomenergia felhasználásából és előre tudjuk látni, hogy rövid időn belül még nagyobb, még csodálatosabb felhasználási módokra is sor kerülhet.

- Tudjuk sajnos azt is, és nem felejtjük el, hogy az atomenergia első felhasználás az atomfegyver volt és nem tűnik el szemünk elől az a szörnyű pusztítás, amelyet az atombomba Hirosimában és Nagasakiban okozott. Mennyire bűnösnek tűnik nekünk, hogy az emberiség jólétének reményével visszaélt és rengeteg erőt és pénzt fordítottak az atombomba és más kóros fegyverek előállítására és tökéletesítésére, s arra, hogy ebből az uralkodás eszközt csinálják.

- Éppen ezért minden tudósnek kötelessége - és nemcsak minden tudósnek, hanem mindenkinek a kötelessége - hogy követelje az atomfegyver pusztító felhasználásának kiküszöbölését. Bizom abban, hogy ez a követelés eredménnyel fog járni, ha valamennyien egységesen elszánjuk magunkat, hogy a követelést felállítsuk.

- A tudomány felhasználásánál az emberiség szempontjából kedvező felhasználásra gondolok. Fel kell tennünk a kérdést, hogy az emberiség rendelkezésére álló energia az idők folyamán elagendő-e az új ember igényeinek kielégítésére. Hogy a kérdésre válaszolhassunk, különbséget kell tennünk az energiaforrások között; egyrészt az olaj, a szén, az uránium, amelyek a föld mélyében rejlnek, másrészt a lezuhanó víz, a tengeri dagály, a szél és a napsugárzás között. Röviden: vannak olyan energiaforrások, amelyek a nyersanyagot fogyasztják és vannak olyanok, amelyek nem fogyasztanak nyersanyagot.

/Folyt.köv./

TL

MTI BELFÖLDI HIREK

B XIII. kiadás

1953 szeptember 15

21 óra 35 perc

/Frédéric Joliot-Curie beszéde...2.folyt/ Be/Ho/Hmó H1

- A nyersanyagok: a szén, az uránium, az olaj tartalékaik nagyok és újakat is fedezünk fel, de nem kimeríthetetlenek. És ügyelnünk kell arra, hogy pazarlás nélkül használjuk fel ezeket az értékes tartalékokat. Másrészt a föld népessége folyton növekszik és ez egyébként kívánatos. Ami az atomenergiát illeti, gondolnunk kell arra, hogy egy kilogramm urániumban felhalmozott energia felhasználva egyenlő 3000 tonna szén elégetésénél keletkező energiával. Ha ezt a viszonyt figyelemmel kísérjük, akkor világos abból, amit az atomerőről tudunk, hogy ennek az energiaforrásnak hatalmas előnyeit felhasználhatjuk és fokozhatjuk. Ha példának az én hazámat, Franciaországot vesszük, akkor azt látjuk, hogy 20 urániummal táplált energiaforrás egyenként 200.000 kilowattteljesítménnyel elegendő lenne Franciaország egy évi egész villamosági szükségletének a fedezéséhez. Ami azonban különösen érdekes az az, hogy ez a 20 centrálé egy év alatt csak annyi urániumot fogyasztana, amennyi egy vasúti vagonba befér. Ehhez a képhez nem szükséges kommentár.

Nem térek ki más példákra, mellőzöm a kőmia területéről vehető példákat, nem térek ki részletesebben az atombomba vagy hidrogénbomba felhasználására a föld terepének, a föld domborzati viszonyainak megváltoztatásában, sőt esetleg az éghajlati viszonyok megváltoztatásában. Ugyanakkor azonban minden erővel fejlesztenünk kell azt a tudományos kutatást, amely olyan energiákat teremt, amelyek nem fogyasztják a föld méhének kincsét, mint a dagály, a szél és a folyóvíz felhasználása a Nap sugárzásának felhasználása. De addig is, amíg oélhoz érünk, igen komoly energiaforrásokra van szükségünk, hogy a szükségleteket ellássuk, de ahhoz is, hogy magukat ezeket a kísérleteket folytathassuk. És ezért ahol lehet, vízierőműveket kell építenünk és felhasználnunk. Tudjuk, hogy az Önök országában, Magyarországon igen sokat foglalkoznak ilyen vízierőforrások kiaknázásával. És ez a közvetlen feltétele annak, hogy a lakosság, a nép energiaszükségletét biztosítani tudják.

- Visszatérek most arra az eléggé ismert kérdésre, amely a napsugárzás hasznosításával foglalkozik. Különböke jelenségek, például a klorofil-ekozta elváltozás a növényekben, mutatják, hogy milyen felhasználatlan energiaforrások rejlenek a napsugárzásban. Eléggetjük a fát, amellyel energiát tudunk termelni, növényekkel táplálkozunk mi és az állatok és ez a táplálék izomenergiává vátozik át. Fotoszintetikus uton például szintén fel lehet használni egy adott területen sugárzott napenergiát./folyt.köv./

U

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

XIV. kiadás 1953. szeptember 15. 20 óra - perc

/Frédéric Joliot-Curie beszéde... 3. folyt./ BL/Tr/He Vi

Azt hiszem, ha ezt a lehetőséget jól kihasználjuk, akkor új kor-
szakhoz érünk.

+ függ össze.

- Még egy ötlet a napsugárzás birodalmából. Ez az ötlet igen kedves nekem: a föld művelésével + . Ha az emberek arra törekszenek, hogy megnöveljék a rendelkezésre álló művelési terület hozamát, akkor új területeket nyerünk, amelyeket más módon használhatunk fel: olyan növényeket termesztünk, amelyek nem fogyasztási célok szolgálnak, hanem bizonyos kémiai reakciók révén ipari célokra használhatók fel. E növények a Nap sugárzása után a levegőben lévő szén-dioxid felhasználásával és más kémiai utakon olyan energiákat szabadítanak fel, amelyeket különben nem nyerhetünk volna. Ime, így lehet felhasználni a napsugárzást. A föld felületének egy dörbje ilyen módon bányává változik át, mégpedig kimeríthetetlen bányává. És ez új szellemi állapotot idéz elő azok körében, akik a földet művelik.

- A tudomány embereiben eleven türelmetlenség él, hogy végre lássák, hogy a tudomány hatalmas öröksége végre az egész emberiségnek osztályrészül jut. A történelem azonban azt bizonyítja, hogy ezek a nemes törekvések nem valósítható meg küzdelem nélkül. Nem elegendő, ha kinyilvánítjuk türelmetlenségünket; meg is kell keresnünk a tudomány helytelen felhasználásának okait és le kell vonni minden következtetést, amely a helyes felhasználáshoz vezet.

- Mindez igen világosan bizonyítja szemre, milyen rendkívül nagy a tudomány embereinek társadalmi felelőssége.

- Az én hazámban, ahol a tudománynak nagy hagyományai vannak, és ahol a tudomány még ma is jelentős eredményeket produkál, a mi laboratóriumainkban olykor nehéz arra gondolni, hogy a tudomány eredményeit ne mindenkinek, nem sokaknak, hanem keveseknek hasznára fordítják. Néha nehéz látnunk, hogy a kormány nem gondoskodik mindazokról a lehetőségekről és könnyebbségekről, amelyekkel elláthatná a tudományt. Ezért erőfeszítéseket teszünk, hogy megértessük egész népünkkel, milyen szerepet tölt be a tudomány és melyek azok a lehetőségek, amelyeket az egész nép javára fordíthatunk.

- A gondoskodás hiányának okai egyrészt a hadikülfeladások, a háborút szolgáló kutatások, másrészt pedig a bizalom hiánya a tudomány emberei iránt. :

/Folyt. köv./

TL

MTI BELFÖLDI HIREK

B. XV. Híadás

1953 szeptember 15.

22. 5ra 05perc

Frédéric Joliot - Curie beszéde... 4 folyt./ & tot Bn

A tudomány munkásainak anyagi helyzete nem kielégítő, a tudományos területen számos területen csökken és csak néhány területen emelkedik lassan. Mi szeretjük hazánkat és ezért bízunk abban, hogy a dolgoknak ez az a lésa meg fog változni.

De milyen lelkesítő lehet dolgozni az Önök hazájában a tudósoknak, akik biztosak abban, hogy munkájuk eredményét a nép jólétére és annak fokozására fordítják. Egyesek esetleg azt képzelik, hogy az én hazámban a tudományos kutatás bizonyos előnyökkel jár és ezek az előnyök a tudomány ugynevezett "érdektelenségének" tudhatók. Egyesek esetleg azt képzelik, hogy bizonyos világiak, könnyebb légkör uralkodik a tudósok körül. Menyire tévednek azok, akik azt gondolják! Lelekesedés nem az a lelekesedés, ami Önöknél van.

Biztos vagyok abban, hogy valamennyiük közös cselekedetei, akciója révén nemsokára a világ minden országában elterjedt tudjuk mozditani, a tudomány egyetemese fejlődését. És ha megvan hozzá az erőnk, hogy megvalósítsuk ezt a célt, ez azért van, mert szeretjük a tudományt és minden tudásunkkal, tudományunkkal hozzá akarunk járulni egy olyan békés világ felépítéséhez, amelyben jó élni. / Nagy Taps /
/ TI /

TL